Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 138 (5231).

16 ИЮЛЬ СЕШАНБА

1974 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

Қўшимча ёқилғи

Ангрендаги кўмир разрези коллективи тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йили планини муваффақиятли бажариш, республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг ярим асрлик олтин тўйини муносиб нишонлаш юзасидан бошланган ватанпарварлик ҳаракатида фаол иштирок этмоқда. Кончилар зиммаларига юксак мажбуриятлар олиб ишлашяпти. Улар ёқилғи қазиб чиқаришни кўпайтириш, таннархини арзонлаштириш ва сифатини яхшилаш йўлида барча резерв ва имкониятлардан фойдаланишга ҳаракат қилишяпти.

Шу туфайли ҳам маҳсулот реализация қилиш топшириқлари ва мажбуриятлар шараф билан адо этилмоқда. Разрез кончиларининг шу йилнинг биринчи ярмидаги иш натижаси жуда баракали бўлди. Кўмир қазиб чиқариш давлат плани муддатидан анча илгари адо этилди. Халқ хўжалиги эҳтиёжлари учун қўшимча 58 минг тонна ёқилғи жўнатилди. Ишлаб чиқаришнинг бошқа техник-иқтисодий кўрсаткичлари ҳам чакки бўлмади. Ҳар бир ишловчи ҳисобига қўшимча 382 сўмдан маҳсулот тайёрланди ёки меҳнат унумдорлиги белгиланганига нисбатан 3,2 процент ошди. Кончилар маҳсулот таннархини арзонлаштиришдан ўнларча минг сўмлик давлат маблағини тежаб қолдилар.

ҲОСИЛ НИШОНАЛАРИ

Бекобод районидаги Навоий номли колхозда «оқ олтин» усталари кўп. Шулардан бири Тиркаш Мавлонов бошлиқ коллективдир. Бу коллектив 125 гектар ерда пахта етиштирмоқда. Ғўзалар ўчинчи комплекс ишловдан чиқарилди-ю, текис гулга кирди.

— Мақсадимиз, — дейди бригада саркори Т. Мавлонов, — Юбилей йилида ҳар гектар майдондан камида 30 центнердан ҳосил олишдир. Ғўза парваришида Мирза Тошбоев, Сонбназар Очилов каби дала гвардиячиларимиз асосий ролни ўйнамоқдалар. Улар ҳар куни 10—12 гектар майдондаги ғўзани сифатли ишловдан чиқармоқдалар. Сувчиларимиз эса экинни чилла сувига қондиришмоқда. Ҳусан Омонтурдиев, Пўлат Эрматов каби мирришкорларимиз ўз нормаларини 1,5—2 ҳиссадан адо этмоқдалар. Ў. Қурбонбоев, Х. Жавоқов, Қ. Жўраев бошлиқ бригадаларда ҳосил нишоналари кун сайин кўпаймоқда.

Ҳ. ОТАҚУЛОВ.

ҲАМ ОЗУҚА, ҲАМ НАМ

Пахтачиликда энг масъулиятли давр ўтаётир. Пайкалларда кўчат йилдагидан кўпроқ. Ғўзалар қийғос гуллаб кўсаклар ҳосил бўлмоқда, кенг далалардаги ғўзаларнинг бўйига бўй қўшилиб, деҳқонларнинг ҳавасини орттирмоқда.

Ҳаво қаттиқ исиб, нам тез кўтарилиб кетмоқда. Сув эса ҳар йилгидан анча кам. Шунинг учун ҳам иш анча мураккаблашиб кетди. Юбилей йилида барча деҳқонлар ўз зиммаларига юксак мажбурият олганлар. Шулар қатори бизнинг бригада аъзолари ҳам бултур 24,8 центнердан ҳосил етиштирилган ерлардан 35 центнердан ҳосил оламиз, деб ваъда берганлар. Бу, албатта ўз-ўзидан бўлмайди. Ҳосил кўчатдан чиқади, деб ўтган йили 60х45 схемасида чигит экилган ерларга 90х20 схемасида уруғ қададик.

Майрам Аҳмедова, Рашид Хожибеков, Облоқул Шодиев бошлиқ бригада аъзолари бу йил колхозимиз бўйича ҳосилдорликни 30 центнерга етказиш учун интилмоқдалар.

Бизнинг бригада аъзолари сув танқислигини, ҳавонинг исиб кетганини ҳисобга олиб сув билан таъминлаш, пайкалда намни узоқроқ сақлаш чораларини кўра бошлади. Абдували Турсунов, Парпи Имомбердиев сингари тракторчиларимиз ғўза қатор ораларини кенг ва чуқур культивация қилмоқдалар. Худойберди Эгамбердиев, Абубакир Умриев ғўзани оби-тобида қондириб сифатли суғормоқдалар.

Бригадамиз аъзолари ғўзани суғоришдан олдин сув билан ҳар туп ғўзанинг тагига гўнг солмоқдалар. Элакдан ўтмаган гўнгни чуқурда шарват қилиб пайкалга оқизмоқдалар. Бундан мақсад ғўзани озиқлантириш билан бирга ерда намни узоқроқ сақлашдир.

Иса ҒАНИЕВ,
Бўка районидаги «Ленинизм» колхозининг бригада бошлиғи.

ПОЙТАХТ ОБЛАСТИ ЮБИЛЕЙ ВАХТАСИДА

ҚАҲРАМОННИНГ ЯНГИ МАРРАСИ

Довюрак довон кўзлайди, дейдилар. «Коммунизм» колхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мадамин Мараҳимов бошлиқ звеноси пахтакорлари бир неча йилдан бери эллик центнердан «оқ олтин» хирмони уюб, довруғ қозониб келаётган марду-майдонлардан.

Мўл ҳосил усталари республикамизнинг олтин тўйига ҳам муносиб меҳнат совғаси тайёрлаш иштиёқида «50 йилликка 50 центнерлик хирмон» шиори билан иш бошлаган эдилар. Яқинда улар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, гектаридан олинадиган пахта ҳосилдорлигини 52 центерга етказиш мажбуриятини олдилар.

— Ҳосил шу кунлардаги меҳнатимизга боғлиқ, — дейди қаҳрамон. — Ўтган йилги ишларимизни чуқур таҳлил қилиб, шундай фикрга келдик. Агар ҳар гектар ерда кўчат белгиланган миқдорда бўлса, у яхши парвариш қилиниб вояга етказилса, кўзланган мақсадга етиш мумкин. Бултур ҳар гектар ерда 90 мингдан кўчат ўстирган эдик. Йиғим-терим даврида ҳисоблаб чиққанимизда, ҳар гектар ерда 85 мингдан кўчат борлиги маълум бўлди. Сентябрнинг бошида ҳар туп ғўзада 10—12 тадан бўлиқ кўсак бор эди.

Бу йил эса звеномизда 90 минг тупдан ортиқроқ кўчат бор. Биз уларни то пахта пишиб-етилгунча сира камаймаслиги ва бир туп кўчатнинг ҳам нобуд бўлмаслиги учун ҳамма тадбирларни кўряпмиз. Сувчилар ва механизаторлар ўз зиммаларига аниқ мажбуриятлар олиб ҳозир ғўзаларни қондириб суғормоқдалар. Механизаторлар эса қатор ораларини пешма-пеш юмшатиб турибди.

Бизнинг деҳқонларимиз чилла суви — тилла суви дейдилар. 1 августга қадар ғўзаларни икки марта қондириб суғоришга аҳд қилдилар. Ана шунда кўчатлар бўлиқ бўлади. Механизатор звено бошлиғининг ўзи ва унинг ҳамкасби Тошпўлат Азимжонов, сувчилар Ҳошим Саидқосимов, Ҳасан Умаров, Зокир Файзиевлар кунни тунга улаб, ғўзаларни обиҳаётга қондирмоқдалар.

Бригадада ҳозиргача қатор оралари беш марта ишланди. Уч марта сув берилди. Бир неча марта озиқлантирилди.

Э. ЭРНАЗАРОВ.
Янгийўл райони.

БАРАВЖ ҒЎЗАЛАР

Поёнсиз пахтазорлар кун сайин яшнамоқда. Эгат ораларига сув тараётган сувчи эртаю-кеч тер тўкиб ишлов бераётган механизаторнинг фикри-ёди ҳар туп ғўзани серҳосил қилиб етиштиришдир. Оққўрғон районидаги «Коммунизм» колхози пахтакорлари шу яхши ният билан ғўзаларни парваришламоқдалар. Улар бу йил ҳар гектар ердан 35 центнердан пахта етиштиришга аҳд қилганлар. Колхознинг М. Бекмуҳамедов бошлиқ бригада деҳқонлари эса ҳосилдорликни 50 центнерга етказишга ҳаракат қилмоқдалар. Ҳозир бригада пайкалларидаги барча ғўзалар қийғос гуллаб кўсакламоқда.

П. ЭРГАШЕВ.

ҒАЙРАТЛИ СУВЧИ

Исақул ака Ашуров Пискент районидаги Калинин номли колхозда 25 йилдан бери бир касбда — сувчи бўлиб ишлайди. Экиннинг талабига қараб, сув тарайди. Ўсимликнинг чанқамаслиги учун нима зарур бўлса, шуни амалга оширади. Айниқса, сув танқислиги рўй берган пайтлардаги ишларини ҳар қанча мақтаса арзийди. Сувдан кўз-қулоқ бўлиб турганлиги сабабли ўсимлик бир текисда ривожланиб, ҳосил тугунчаларини кўпайтирмоқда.

Ҳозир Йўлдош Аҳмедов бошлиқ бригаданинг ғўзалари текис гулга кирди. Ҳар гектар ердан 28 ўрнига 35 центнердан «оқ олтин» топширишга аҳд қилинган. Бундай баракали ҳосил хирмонини барпо этишда сувчи Исақул аканинг муносиб ҳиссаси борлигига ишончимиз комил.

И. СИДДИҚОВ.

«САЛЮТ-3»: УЧИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 14 июль. (ТАСС). Бугун Москва вақти билан соат 2 дан 30 минут ўтганда Павел Попович ва Юрий Артюхиннинг учувчи бошқарадиган «Салют-3» орбитал станцияси ичидаги тўққизинчи иш куни тугади.

Космонавтлар белгиланган иш программасини бажара бориб, Ер юзидаги характерли геологик ва морфологик тузилишларни суратга олдилар. Суратлар Совет Ўрта Осиёси республикалари ва Помирнинг кенг текислик ва тоғлик районлари устида олинди. — Олинган маълумотлардан фойдали қазилма излаш борасида истиқболли майдонларни топиш учун геологик структураларни ўрганиш, шўр босган ерларни топиш ва ҳисобга олиш; истиқболли тупроқ ресурсларини тадқиқ этиш; музликларнинг аҳволини ўрганиш ва ҳаракатини прогноз қилиш каби муҳим халқ хўжалик вазифаларини ҳал этишда фойдаланилади.

Қўлда бошқариш системасини янада такомиллаштириш мақсадида станция составига кирувчи «Союз—14» транспорт кемасида экспериментлар бажарилди. Космонавтлар кемани мўлжал олдириш режимларининг қўлланиш миқёсини аниқлаш учун орбитада қуёш ва планетага мўлжал олдирувчи янги асбобни текшириб кўрдилар ва бир қанча ёруғлик техника ўлчовларини бажардилар.

Станциядан қилинаётган докладлар ва медицина телеметрик информация маълумотларига кўра, Павел Попович ва Юрий Артюхиннинг сиҳат-саломатлиги ва кайфияти яхши.

«Салют-3» станцияси ҳамон учмоқда.

ЧИНОЗ районидаги К. Маркс номли колхознинг Нормурод Нишонов бошлиқ звено аъзолари бу йил гектар бошига ҳосилдорликни 40 центнерга етказишга қарор қилдилар. Ҳозир далаларда ана шу юксак мажбуриятга яраша меҳнат қилинмоқда. Минерал ва маҳаллий ўғитлар билан озиқлантирилган ғўзалар қондириб суғорилмоқда. Шунинг учун ҳар туп ғўзанинг серҳосил бўлиб ўсишига эришилмоқда. Суратларда: (чапда) илғор механизатор Н. Нишонов, (ўнгда) ғўза қатор ораларига ишлов бериш пайти.

А. Абалян фотолари.

ҒАЛЛА—ДАВЛАТГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ҒАЛЛА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 15 ИЮЛГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — халқ хўжалик плани (тонна ҳисобида), иккинчи стун — бир кунда тайёрлангани, учинчи стун — мавсум бошидан бери (процент ҳисобида).

Бекобод	400	2,5	244,8
Бўка	300	6,3	116,3
Ўрта Чирчиқ	1500	—	113,7
Оҳангарон	3630	0,9	104,2
Чиноз	400	—	97,8
Пискент	800	0,6	86,5
Бўстонлиқ	3800	2,0	66,3
Юқори Чирчиқ	7170	5,7	54,3
Область бўйича	18000	3,1	84,9

ЎЗБЕКИСТОН КОМСОМОЛИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

КПСС Марказий Комитетининг «Пионерлар ва мактаб ўқувчиларининг дам олишини ташкил этишни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарорида ўртага қўйилган масъулиятли вазифаларни муваффақиятли бажариш учун республика комсомол ташкилотлари қандай ишларни қилмоқдалар?

Бу масала Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг 15 июльда бўлиб ўтган пленумида муҳокама қилинди. Тошкент ва Наманган области комсомол комитетларининг секретарлари пионерлар ва мактаб ўқувчиларининг дам олиши қандай ташкил этилганлиги тўғрисида ҳисобот бердилар.

Ҳозир республикада мингдан ортиқ шаҳар, колхоз ва совхозлараро пионер лагерлари ишлаб турганлиги, уларда 300 мингдан кўпроқ бола дам олаётганлиги пленумда таъкидлаб ўтилди.

Пленум ташкилий масалани кўриб чиқди. А. М. Хўжаев партия ишига ўтганлиги муносабати билан Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитети секретари лавозимидан озод этилди. У. А. Сандаҳмедов Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг секретари қилиб сайланди.

(ЎзТАГ).

ҲАММА ЕРДА ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИ ҚИЗҒИН ДАВОМ ЭТТИРАЙЛИК

Икки кун давомида, 11—12 июль кунлари областимиз далаларида мусобақадош Жиззах область пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси иш олиб борди. Улар қишлоқ хўжалик экинлари маҳсулоти етиштириш юзасидан зиммамизга олинган социалистик мажбурият шартлари қандай бажарилаётганлигини кўздан кечирдилар.

Делегацияга меҳнаткашлар депутатлари Жиззах область Советининг раиси Э. Исломов бошчилик қилди. Ўзаро текшириш бригадаси составида ишлаб чиқариш илғорлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ҳамда мутахассислари, район партия, совет ҳамда қишлоқ хўжалик органларининг раҳбар ходимлари бор эдилар.

Мусобақадошларимиз қисқа вақт ичида жуда кўп колхоз ва совхозларда бўлдилар. Улар дала ишларининг бориши, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш, терим техникасини мавсумга тайёрлаш ишлари билан чуқур танишдилар. Шунингдек хўжаликларда меҳнатни ташкил этиш, социалистик мусобақа шартларининг ҳар бир киши томонидан шахсан қандай бажарилаётганлиги, далаларда меҳнат қилаётган кишиларга маданий-маиший шароитнинг яратиб берилганлиги, дала шийпонлари, болалар боғча ва яслиларидаги ишлар қандай қўйилганлиги билан қизиқдилар ва бу соҳадаги тажрибаларни ўртоқлашдилар.

Тошкент область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари шу қисқа муддат ичида ўз мусобақадошлари Жиззах области вакиллари билан самимий тажриба алмашдилар, маслаҳатлашдилар, янги режалар тўғрисида суҳбатлашдилар.

Мусобақадошлар кўпгина районлар, хўжаликлар, бригадаларда мўл ҳосил етиштириш учун қизғин кураш бораётганлиги, пойтахт область колхоз ва совхозларида 420 минг тонна пахта етиштириш учун юбилейолди мусобақаси кучайтириб юборилганини кўриб қаноат ҳосил қилдилар.

Текшириш натижалари область партия комитетининг бюро мажлисида муҳокама қилинди.

Пойтахт область дала меҳнаткашлари тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи тўртинчи йили мўл ҳосили учун асосан зўр ғайрат ва фидокорлик кўрсатиб меҳнат қилаётирлар. Улар далаларда ўзаро мусобақани кучайтириб ҳар туп ғўзада социалистик мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил тўпланиши учун астойдил курашаётирлар. Шунинг натижасида гектарларда кўчат қалинлиги бултурги шу вақтдагига қараганда бирмунча кўп, ривожланиши яхши. Шунингдек, ҳосил тўплаш ҳам уларни қаноатлантирди. Областда сабзавот тайёрлаш ва уни ишлаб чиқариш анча яхшиланган. Давлатга гўшт, сут ва жун сотиш ярим йиллик плани бажарилди. Тухум етказиб бериш юзасидан ярим йиллик халқ хўжалик плани муваффақиятли адо этилди.

Шунингдек ўзаро текшириш бригадаси аъзолари қишлоқ хўжалик экинларини парвариш қилишда ,маҳсулот топширишда ва терим техникасини мавсумга тайёрлашда қатор камчиликларга йўл қўйилаётганлигини ҳам аниқладилар.

Пискент районидаги бир қанча хўжаликларда мусобақадошларимиз суғориш қониқарсиз уюштирилганлигини, қатор ораларини ишлаш кечикиб ва сифатсиз бажарилаётганлигини кўриб ачиндилар. Масалан, 2-«Пискент» совхозида минг гектарга яқин ер сувдан қолдирилган, суғорилган майдонлар эса вақтида культивация қилинмай, қаторлар ёрилиб, кетган. Районда сувдан мақсадга мувофиқ фойдаланиш ва уни тежаб-тергаб сарфлашга эътибор берилмаётир. 2-«Пискент» ва 1-«Пискент» совхозларида, шунингдек Тельман номли колхозларда ҳар бир сувчига белгиланганидагига қараганда бир ярим икки норма кўп сув қўйиш тўғри келади. Пискент район далалари рельефини ҳисобга олганда унчалик кўп миқдордаги сувни бошқариш, сувчилар учун жуда қийин бўлиб қолмоқда. Шунинг натижасида сув айниқса кечалари жуда кўплаб нобуд бўлаётир.

Худди шундай фактни жиззахликлар Ўрта Чирчиқ районидаги бир қанча хўжаликларда ҳам аниқладилар. Бу ерда сувчилар етишмайди. Оқибатда оқава сувлар зовурларга, коллекторларга тушиб ётибди. Каналлар ва хўжаликлараро ариқлардаги сувлар исроф бўлмоқда. Сув ва суғориш устидан етарли контроль ўрнатилмаган. Бу районда сувчилар сонини белгиланган миқдорга етказишга аҳамият берилмаётганлиги яқинда «Правда» газетасида ҳам жуда тўғри танқид қилинган эди. Аммо район раҳбарлари бундан шу кунгача ҳам етарли хулоса чиқариб олмаганлар.

Бўка районидаги Мичурин номли, Ильич номли, «Ленинизм» колхозларида ҳам ана шундай аҳволни кўриш мумкин.

Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь», Оққўрғон районидаги Калинин номли, Чиноз районидаги Энгельс номли колхозларда ва бир қанча бошқа хўжалик далаларида ҳали ҳам ўт кўп, культивация кечикиб ўтказилмоқда. Айрим ҳолларда бу иш сифатсиз бажарилаётир. Қатор районларда тракторга тиркаб ишлатиладиган ва қўл аппаратларидан қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашишда кўнгилдагидек фойдаланилмаётир. Масалан, Ўрта Чирчиқ районидаги бир қанча хўжаликларда қишлоқ хўжалик зараркунандалари кўп тарқалганига қарамай, уларга қарши кураш кўнгилдагидек эмас.

Июлнинг қолган кунлари ва август ойида ҳар бир соатдан унумли фойдаланиш, агротехника қоидаларида белгиланган парвариш ишларини белгиланган муддатларда юқори сифатли қилиб ўтказиш пахтакорларимиз олдида турган энг муҳим вазифалардандир. Бунинг учун мавжуд техниканинг ҳаммасидан тўла ва унумли фойдаланиш, меҳнатга яроқли кишиларнинг ҳаммасини далага чиқариш, уларнинг унумли ишлашлари учун тўла шароит яратиб бериш кечиктириб бўлмайдиган вазифалардандир. Жиззахликлар Оққўрғон, Чиноз, Янгийўл, Бекобод, Пискент ва Бўка районларида колхозчилар ва совхоз ишчиларининг дала ишларига тўла қатнашмаётганликларини қайд қилдилар. Ғўза парваришида ишлаётган кишиларга ҳамма жойда ҳам маданий-маиший шароит яхши яратиб берилмаган.

Мусобақадошлар Оҳангарон, Юқори Чирчиқ ва Бўстонлиқ районларида ғалла ўрим-йиғими ғоят кечиктириб юборилаётганини кўрсатиб ўтдилар.

Беданинг учинчи ўрими кўпгина жойларда, масалан, Бўстонлиқ ва Оржоникидзе районларида суст ўтказилмоқда. Оққўрғон, Оҳангарон, Бекобод ва Юқори Чирчиқ районларида беда уни тайёрлаш бўш ташкил этилган. Бир қанча районларда бошоқли экинларнинг ўрим-йиғими кечиктириб юборилмоқда, сомон тайёрлашга жиддий эътибор берилмаётир.

Кейинги кунларда сабзавот, картошка, мева тайёрлаш ва сотиш Калинин, Оржоникидзе, Бўстонлиқ ва Оҳангарон районларида сусайтириб юборилди. Эртанги картошкани кавлаш ҳамон тугалланмаган. Бир қанча хўжаликларда эртаги экинлардан бўшаган ерларга такрорий экин экиш сусткашлик билан бажарилмоқда.

Ўзаро текшириш бригадаси аъзолари чорвачилик ва бошқа соҳаларда ҳам бир қанча камчиликлар борлигини аниқладилар. Кўпчилик хўжаликларда чорвачилик биноларини қишлов олдидан ремонт қилиш, тайёрлаб қўйишга ҳалигача киришилмаган. Қишлоқ хўжалик машиналари, айниқса пахта териш машиналари ремонтининг суръати талабга мутлақо жавоб бермайди.

Область партия комитетининг бюроси ўртоқ Э. Исломовнинг ҳисоботини эшитиб, мусобақадош жиззахликлар областимизда жуда катта иш қилганликлари ва текшириш даврида қатор жиддий камчиликларни аниқлаганликларини қайд қилди. Шу билан бирга ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари парваришида ҳамда машина паркини тайёрлашда йўл қўйилган камчиликларни тезда тугатиш, бунда мусобақадошлар маслаҳатига тўла амал қилиш тадбирларини белгилади.

Область партия комитетининг бюро мажлиси қабул қилган қарорда Жиззах область пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг якунлари область қишлоқ хўжалик бошқармаси, суғориш тармоқлари, совхозлар тресты, «Ўзсельхозтехника» область бирлашмаси, район партия комитетлари, район ижроия комитетллари, колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотларига ана шу аниқланган камчиликларни тезда бартараф этиш вазифаси топширилди.

Колхоз ва совхозда ишга яроқли кишиларнинг ҳаммасини далага сафарбар этиш, ғўза парваришининг суръати ва сифатини кучайтириш, бунда ғўзаси ўсишдан орқада қолаётган майдонларда табақалаб иш олиб бориш вазифаси юклатилди. Ҳар бир бригадада июль ва август ойлари давомида ғўза ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик экинлари парвариши юзасидан ўтказиладиган ишларнинг бажарилишини таъминлайдиган тадбирлар ишлаб чиқиш топширилди.

Сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш, сувчилар сонини бир ярим-икки марта кўпайтириш, суғориш сифатини яхшилаш, бунда тунги суғоришга алоҳида эътибор бериш, кечалари сувдан фойдаланишни назорат қилиб туриш учун хўжалик раҳбарлари ҳамда мутахассислардан иборат навбатчилар белгилаш иш сифатини яхшилашда катта роль ўйнашини унутмаслик керак.

Ҳамма районларда беда ўримини тезлаштириш, табиий ўтлардан пичан тайёрлашни кучайтириш, сомон тайёрлашга алоҳида эътибор бериш, силос бостиришни кучайтириш, сенаж ва беда уни тайёрлашга жиддий эътибор қилиш кўрсатиб ўтилди.

Ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари парваришини ташкил этишда жиддий камчиликларга йўл қўйган, сув танқис бўлаётган бу йилги шароитда сувдан қониқарсиз фойдаланаётган Пискент район партия комитетининг биринчи секретари С. Х. Воҳидов, район ижроия комитетининг раиси М. Халилов ўртоқларга выговор эълон қилинди, Ўрта Чирчиқ район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ С. А. Аҳмедов огоҳлантирилди.

Барча район партия комитетлари, район ижроия комитетлари ва хўжаликларнинг бошланғич партия ташкилотларига ғалла тайёрлаш суръатини тезлаштириш, сабзавот, полиз экинлари, узум, мева, картошка, озуқа экинлари маҳсулоти топширишни кучайтириш таклиф этилди.

Шаҳар партия комитетларига, колхоз ва совхозларга қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини йиғиб-териб олишда, йиғим-теримга тайёргарлик кўришда, техника ремонтини ўтказиш юзасидан амалий ёрдамни кучайтириш топширилди.

Мўл ҳосил учун қизғин кураш бораётган мана шу долзарб кунларда район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари, колхозчилар, совхоз ишчилари ва далада ишлаётган ҳар бир киши учун, уларнинг унумли меҳнат қилишлари учун маданий-маиший шароитларни яратиб беришлари, Ўзбекистон ССР ва Ўзкомпартиянинг 50 йиллик юбилейи шарафига социалистик мусобақани янада кучайтириб юборишлари, коммунистларнинг авангардлик ролини ошириш учун курашишлари, берилган топшириқнинг сўзсиз бажарилишини таъминлашда ғайрат-шижоат кўрсатишлари керак.

ЎзССР ва Ўз Компартиянинг 50 йиллиги олдидан

ОТ ТОРТАР СЕЯЛКАДАН — „ЗАНГОРИ КЕМА“ГАЧА

Бундан эллик йил муқаддам Ўзбекистон ССР Марказий Ижроия Комитети ва Халқ Комиссарлари Совети қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш мақсадида В. И. Ленин номли фондни ташкил қилиш ҳақида қарор қабул қилган эди. Тез орада бу қарор қўллаб-қувватланди, жуда кўп жамоат ва кооператив ташкилотлари бу фондга ихтиёрий равишда маблағ ажрата бошладилар.

Ўлкамиз деҳқончилигини машиналаштириш борасида қўйилган биринчи қадам эди бу.

Ўшандан бери ярим аср вақт ўтди. Шу давр ичида деҳқончилигимиз юксак даражада механизациялашди, эндиликда республикамиз пахтачилиги, қишлоқ хўжалигининг бошқа хил соҳаларини машиналарсиз тасаввур қилиш қийин.

Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ишларини амалга оширишда олимлар ва ихтирочиларнинг роли катта бўлди.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш Ўрта Осиё илмий-тадқиқот институти (САИМЭ)нинг ўтмишдоши — механизация-синов станциясига бир неча ўн йил муқаддам республикамиз деҳқончилигини механизациялаш ишига ҳисса қўшишга аҳд қилган олимлар йиғилишди. Ҳамма иш шу кичик станциядан бошланди. Аввало, от тортадиган сеялкалар ва культиваторлар синаб кўрилди. Булар ўша вақтда совет ҳамда чет эл заводларида тайёрланган бўлиб, техниканинг сўнгги ютуғи ҳисобланарди. Ана шу ибтидоий машиналар ўша вақтда Ўрта Осиёнинг тупроқ ва иқлим шароитида фойдаланиш мақсадида синаб кўрилди. Бу бир тажриба эди, холос. Кейинчалик ана шу тажриба олимлар ўзлари яратган конструкцияларни синаб кўришлари учун яхшигина замин бўлди.

Айниқса, урушдан кейин пахтачилик ва бошқа соҳаларни механизациялаш йўлида катта ишлар амалга оширилди. 1954 йилда юқоридаги каби тажриба-синов муассасалари заминида қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институти тузилди. Суғориладиган деҳқончилик шароитида қўлланиладиган янги машиналар, агрегатлар, асбоб-ускуналарнинг дастлабки конструкциялари шу ерда яратилди. Бу машиналар конструкциялари янги хил агротехникага мувофиқ бўлиши, улар асосида яратилган синов нусхалари эса кейинчалик қишлоқ хўжалиги машиналари бўйича махсус давлат конструкторлик бюроси ихтиёрига ўтказилиши лозим эди. Машиналар давлат синов станциясида пировард синовдан ўтказилгач, кўплаб нусҳада тайёрлаш учун корхонага юбориларди.

Орадан йиллар ўтди. Деҳқончиликни механизациялаш борасида мисли кўрилмаган қадамлар қўйилдики, буларда юқоридаги илмий муассасанинг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев қўриқ ерлар ўзлаштирила бошланганлигининг 20 йиллигига атаб Олмаотада ўтказилган тантанали йиғилишда таъкидлаганидек, бизга қишлоқ хўжалиги учун тобора кўплаб машиналар керак, бизга йирик ихтисослашган ишлаб чиқариш талабларига мос тушадиган, прогрессив технологияни жорий этиш имконини берадиган янги ва энг янги техника керак.

Ана шу жиҳатдан олганда институтнинг илмий изланишлари диққатга сазовор. Ҳозиргача институтнинг юзга яқин ходими ўзи яратган янгиликлар учун 152 та авторлик гувоҳномаси олганлиги бундан далолат беради.

Айниқса, КПСС XXIV съездидан кейин институт изланишларининг мазмунида туб ўзгаришлар рўй берди. Қишлоқ хўжалик экинларини етиштириш ва йиғиб олишнинг ҳамма жараёнларини ўзига қамраб олган механизациянинг самарали комплексларини ишлаб чиқиш шу изланишларнинг асосий мақсади қилиб белгиланди. Пахта, дон, сабзавот, полиз экинлари ҳамда канопни комплекс механизациялаш ишларига эътибор кучайди. Ана шу мураккаб вазифаларни бажаришда институт мустаҳкам базага эга. Унинг 24 лабораториясида 122 илмий ходим ишлайди, замонавий дастгоҳларга эга бўлган тажриба заводи, қишлоқ хўжалик асбоб-ускуналари синаладиган уникаль тупроқ канали институт ихтиёрида.

Деҳқончилик келажагига олдиндан назар ташлаш ва бу келажакни кўра билишдек яхши фазилат институт коллективига деҳқончиликни механизациялаш бўйича қатор комплексларни яратиш имконини берди. Бу ерда ишлаб чиқилган янгиликлар республика хўжаликларида қизғин маъқулланди. Масалан, яқингинада ёввойи ўтларга қарши курашни кучайтириш масаласи қўйилганида институт олимлари «лаббай» деб жавоб бердилар. Қисқа вақт ичида зарарли ўтларни механизация ёрдамида йўқотиш имконини берувчи самарали тадбирларни ишлаб чиқдилар.

Иккинчи мисол. Металл плуг яратилганига юз йилдан ортиқроқ вақт ўтди. Шу давр ичида плугнинг ўнлаб хиллари пайдо бўлди. Бу борада гўё янгилик яратиш қийин туюлади. Аммо, институт мутахассислари ерни чуқур ҳайдайдиган икки ярусли ПЯ-3-55 плугининг конструкциясини ишлаб чиқишди. Шу плуг ёрдамида тупроқнинг устки қатлами 10—15 сантиметр кесилиб, тупроқдаги ёввойи ўтлар шудгорнинг остига тушиб қолади, устини эса қалин тупроқ қатлами ёпиб боради. Ана шу усулда ёввойи ўтлар бошқа усуллар қўлланганидагига нисбатан икки-уч баравар тезроқ зарарсизлантирилади. Институтда тайёрланган ана шу плугнинг янги хили ҳозир Ўрта Осиёнинг ҳамма республикалари далаларида кенг қўлланилмоқда.

САИМЭ коллективи ишлаб чиққан ана шу каби унумдор машиналар Москвадаги Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида ҳам тез-тез намойиш этилади, улардан 34 таси кўргазманинг медалларини олган.

Кейинги йилларда институт қишлоқ хўжалигини электр билан қуроллантириш борасида ҳам қатор илмий ишларни амалга оширди. Ўрта Осиё республикаларида сув ҳамда иссиқлик электростанцияларининг янгилари ишга туширилганлиги бунинг учун мустаҳкам замин яратди. Электропроводи бўлган машиналарнинг электр истеъмол қилиш режими ва нормалари ишлаб чиқилганлиги план ташкилотлари ва қишлоқ иқтисодчиларига жуда қўл келди.

Ипакчилик технологияси жуда қадим замонлардан бери ўзгармай келаётган соҳалардан бири ҳисобланади. Аммо, институт олимлари ана шу технологияга ҳам муҳим ўзгартиш киритдилар. Ипак қуртини боқишдан тортиб, пиллани тозалашгача бўлган ҳамма жараёнларида электр қувватидан фойдаланиш яхши самара беришини амалда исбот қилдилар. Ипак қурти боқиладиган хонада микроиқлимни автоматик равишда бошқариб турадиган янги аппаратнинг ишлаб чиқаришда синовдан ўтказилиши ипакчилар меҳнатини анча енгиллатади. Бу янгиликни мамлакатнинг ҳамма жанубий зоналарида қўллаш мумкин экан.

Институт олимлари қўйчиликни ривожлантириш соҳасига ҳам қўл урдилар. Электр ёрдамида қўй жунини олиш, электр моторлар ёрдамида чуқур қазилган қудуқлардан сув тортиш, қоракўл териларини тозалашда электрдан фойдаланиш усули амалга оширилганлиги яхши самара берди.

Институт изланаётган соҳалар тобора кенгайяпти. Кейинги йилларда бу ёқланган 93 кандидатлик диссертациясининг мавзу доираси ҳам ана шундан далолат беради. Уларнинг кўпчилиги янги оригинал машиналар ва механизациялашган агротехника усулларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш учун негиз бўлди.

Бу ерда яратилган пахта териш машинасининг янги типи ана шу изланишлардан биридир. Маълумки, пахтанинг энг яхши уруғлари пастки чаноқларда бўлади. Қўл билан пахта терилганда ана шу жойдан уруғни ажратиб олиш қийин иш эмас. Аммо, пахта машинада терилганида ҳамма чаноқлар бир вақтнинг ўзида биргаликда йиғиб олинади, демак энг яхши уруғликни машинада ажратиб териш имкони бўлмайди. Институтда Д. М. Шполянский, Г. Г. Леонов, В. Н. Горнлардан иборат инженерлар группаси яратган янги хил пахта териш машинаси юқори ва пастки чаноқлардаги пахтани бункернинг алоҳида-алоҳида бўлинмаларига ажратиб теради. Бу эса энг бўлиқ уруғларнинг тўла сақланишини таъминлайди. Машинанинг келажаги порлоқ эканлигига шубҳа йўқ.

Республикамиз деҳқончилигини механизациялаш йўлида самарали меҳнат қилаётган институт коллективи олтин юбилейни ана шундай ютуқлар билан кутиб олмоқда.

Д. ПОЛЕВОЙ.

Серқуёш республикамизда

ЭКОНОМИКА ВА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ

⊙ НАМАНГАН. Бу ерда икки кун давомида «иқтисодий таълим ва ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш» деган мавзуда областлараро илмий-амалий конференция бўлиб ўтди. Конференцияда Наманган, Андижон ва Фарғона областларининг пропагандистлари, партия, хўжалик, касаба союз ва комсомол ходимлари, олимлар, халқ хўжалиги мутахассислари иштирок этдилар. Фарғона область партия комитетининг иккинчи секретари В. Есик ўртоқ Л. И. Брежневнинг Олмаотадаги тантанали мажлисда сўзлаган нутқида баён этилган партия аграр сиёсатининг асосий масалалари тўғрисида доклад қилди.

Конференция қатнашчилари меҳнаткашларнинг иқтисодий таълими фан-техника тараққиёти билан, ишлаб чиқаришни бошқариш системасини такомиллаштириш билан боғланиши тўғрисида ва бир қанча бошқа актуал мавзулар юзасидан ҳам доклад тингладилар.

Секцияларнинг иши иқтисодий таълимни ташкил этиш тажрибаси билан ўртоқлашишга бағишланди.

КАРТОШКА ФАБРИКАСИ

Фарғона областидаги ихтисослаштирилган «Сўх» совхозини картошка фабрикаси деб атайдилар. Бу хўжалик республикада энг катта картошказорга эга. Тоғ этакларидаги 1060 гектар майдонга картошка экилади. Бу ерда водийлардаги сингари ҳаво иссиқ эмас. Шу боисдан салқинсевар экин мамлакатнинг Европа қисмидаги сингари яхши ўсади. Ҳозир тоғларда картошкани ялпи ковлаб олиш бошланди. Сўхликлар Фарғона, Марғилон ва Қўқон шаҳарларидаги савдо тармоқларига дастлабки уч минг тонна картошка жўнатдилар. Картошка машина ва комбайнлар билан ковланиб, транспортерлар ёрдамида автомашиналарга ортилади.

Хўжалик мўл картошка ҳосили билан шуҳрат қозонган. Республиканинг бирон жойида бу ердагидек йирик картошка етиштирилмайди, хўжалик меҳнатчилари беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йилида камида 17 минг тонна ёки халқ хўжалик планида белгиланганидан қарийб 3 минг тонна кўп картошка етиштиришни мўлжалламоқдалар.

Бу совхоз республикада уруғлик картошка етиштирувчи асосий хўжалик ҳамдир. Бу йил бу ерда келгуси йил экиш учун камида 4 минг тонна сара нав картошка етиштириш мўлжалланмоқда.

ҚЎЛ МЕҲНАТИ МАШИНАЛАР ЗИММАСИГА

⊙ ЖИЗЗАХ областининг «Рассвет» совхози чорвачилик фермасида ишлаган элликдан ортиқ киши қурилиш ишларига ва сабзавотчилик бригадаларига ўтишди. Уларнинг қиладиган меҳнатини машиналар бажаради. Бу ерда чўчқачилик фермасини механизациялаштириш ниҳоясига етказилди. Фермада икки минг бош чўчқа боқилмоқда. Энди бу чўчқаларни атиги тўрт киши парвариш қилмоқда. Улар чўчқаларнинг аҳволини, озуқа тайёрлаш ва тарқатиш учун, бинода зарур температура ва ҳаво намлигини сақлаш, биноларни тозалаш учун мўлжалланган механизмларнинг ўз вақтида ишга тушириш устидан кузатиб турадилар.

«Узсельхозтехника» мутахассислари чорвачилик фермаларини механизациялаштириш соҳасида йилнинг биринчи ярмида кўп иш қилдилар. Олти ой мобайнида республика колхозларида ва совхозларида қарийб 330 минг бош қорамол боқиладиган 184 бино механизациялаштирилди. Қарийб 300 сут-товар фермасида сут соғиш агрегатлари ўрнатилди. Юзлаб биноларда автопоилкалар монтаж қилинди, озуқа тарқатиш иши механизациялаштирилди.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон чорвачилик илмий-текшириш институтида қишлоқ хўжалигида қўлланиладиган машина ва аппаратларни такомиллаштириш борасида кўпгина ишлар амалга оширилмоқда. Суратда: механизация бўлимининг мудири А. Безверхов ва инженер В. Шалимовлар янги сут соғиш аппаратининг характеристикасини қоғозга туширишмоқда. Ш. Иброҳимов фотоси, ЎзТАГ фотохроникаси.

АКА-УКА ТОКАРЛАР

Қатордаги станоклардан бири таққа тўхтади. Нима бўлдийкин? Ҳасанжон станогининг «дардини» аниқлашга уринади. Иш устасидан қўрқар, деганларидек, бир зумда агрегатни тузатгач, станок итоаткорлик билан яна цехдаги меҳнат симфониясига жўр бўлиб гуриллай бошлади.

Ҳасанжон бу цехга ўнинчи синфни тугатиб келган эди. Армия хизматидан кейин яна қадрдон дастгоҳи ёнига қайтди. Коллектив ишига жон куйдириши, ҳалол меҳнати билан кўпчиликнинг меҳрини қозонди. Унга ишонч билдириб, коммунистик ёшлар бригадасига бошлиқ этиб тайинлашди.

1971 йили Ҳасанжон Ҳошимов ҳаётида унутилмас воқеа бўлди. У Ленин партияси сафига қабул қилинди. Ҳасанжон ҳали ёш. Лекин, уддабуронлиги, ишнинг кўзини билиши билан кўпчиликка бош. Унинг зарбдор бригадасидаги Василий Штан, Ҳусан Ҳошимов, Юра Уксусов каби касбдошлари ҳам заводда кенг қулоч ёйган социалистик мусобақанинг пешқадамлари. Комилжон ва Қобилжонлар Ҳасан-Ҳусаннинг акалари. Тўрт ака-ука кўп йиллардан бери шу улкан ишлаб чиқариш даргоҳида самарали меҳнат қилиб келмоқдалар. Улар кунлик нормаларини 130 — 150 процент бажаришмоқда.

Ҳасаннинг кўксини «Шавкатли меҳнати учун» медали безаб турибди. Унинг фидокорлиги Республика комсомоли Марказий Комитети томонидан муносиб тақдирланган. Ҳасанжон ВЛКСМ XVII съездининг делегати бўлди.

— Мен ишчи эканлигим билан фахрланаман, — дейди у. — Бизнинг завод қишлоқ хўжалигини янгидан-янги машиналар билан таъминлайди. Бу машиналарнинг қисмлари мен дастасини ушлаган станокларда тайёрланган. Уларнинг бепоён далаларимизда муваффақиятли ишлаши бизни жуда ҳурсанд қилади. Тер тўкиб қилаётган меҳнатимиз бободеҳқонларимиз олтин кузда кўтарадиган баракали хирмоннинг гарови эканлиги ғайратимизга-ғайрат қўшади.

З. ТУЛАГАНОВА.
Ташсельмаш заводи.

ҚЎШИМЧА МАҲСУЛОТ

Юбилей шарафига бошланган социалистик мусобақада актив иштирок этиб, юксак марраларни кўзлаб меҳнат қилаётган Чирчиқдаги кўпгина корхона коллективларининг белгиловчи йилнинг биринчи ярмидаги иш натижалари баракали бўлди. Республика юбилейи шарафига оширилган социалистик мажбурият қабул қилган гўшт комбинати коллективи ҳам ярим йиллик планни муддатидан илгари ортиғи билан адо этди.

Шаҳар савдо шохобчаларига икки минг тонна гўшт, 800 тонна колбаса маҳсулотлари ва 183 тонна қадоқланган гўшт етказиб берилди. Шундан 300 тонна маҳсулот планга қўшимча ишлаб чиқарилди.

Дастлабки муваффақиятдан руҳланган илғор коллектив йиллик планни ҳам муддатидан илгари ортиғи билан бажариб, республика юбилейини ёруғ юз билан кутиб олишга аҳд қилди.

Н. ПИРМЕТОВ.

Бешйилликнинг тўртинчи йили — САНОАТ ХОДИМЛАРИНИНГ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИ

КОЛЛЕКТИВ, МУСОБАҚА, САМАРА

Корхонанинг бош корпуси. Улкан, осмонўпар бу бино ичида меҳнат симфонияси баралла янграмоқда. Ўнлаб турли-туман агрегатлар, машина-механизмларнинг юраги бир зум ҳам тинай демасиниб турибди. Бир томондан келтирилаётган хомашё иккинчи томондан тайёр маҳсулот бўлиб чиқиб кетяпти.

Албатта, бу анча мураккаб жараён. Хомашё тайёр маҳсулотга айлангунча ўнлаб ҳар хил операциялардан ўтмоқда. Деярлик бу операцияларнинг ҳаммаси қўл кучи ишлатилмай, асбоб-ускуналар, автоматик мосламалар ёрдамида амалга оширияпти. Ишчилар эса технология жараёнининг боришини турли аппаратлар ёрдамида фақат кузатиб туришяпти. Технология интизомидан четга оғиш бўлгандагина операцияга аралашишади. Комбинатнинг ҳамма цехларида ишлаб чиқариш даражаси юксак даражада механизациялашган ва автоматлашган. Замонавий асбоб-ускуналар ишчилар измида.

Юбилей йилида коллектив ҳар қачонгидан ҳам кўтаринки руҳ билан ишламоқда. Давлат плани ва зиммага олинган социалистик мажбуриятларни тўла ва ошириб бажаришга ёрдам берадиган барча омилларни қидириб топиш ва ишга солишга ҳаракат қилмоқда. Муваффақиятлар гарови — социалистик мусобақа қудратидан оқилона фойдаланиш маъмурият, партия ва касаба союз ташкилотларининг диққат марказида бўлмоқда. Мусобақани авж олдириш, унинг оммавийлиги ва ошкорлигини таъминлаш юзасидан кўп тадбирлар амалга оширилмоқда.

Ҳозирги вақтда деярлик барча ишчилар ватанпарварлик ҳаракатида фаол иштирок этишяпти. Инженер-техник ходимлар ҳам мусобақада қатнашмоқдалар. Цехлар, смена ва бригадалар бир-бирлари билан меҳнат жабҳасида беллашиш юзасидан шартномалар тузишган. Шартномаларда ҳар бир коллектив юбилей йилида эришиши лозим бўлган марралар, бунинг учун қандай имкониятлардан фойдаланишлари аниқ қайд қилинган мусобақа натижалари ҳар ойда бир марта якунланиб турилади. Ғолиблар моддий ва маънавий рағбатлантириляпти.

Комбинатда ўзаро мусобақалашаётган цехлар икки группага бўлинган. Бунда уларнинг ишлаб чиқаришда тутган мавқеи ҳисобга олинган. Биринчи группани етакчи цехлар ташкил этган. Иккинчи группага эса ёрдамчи цехлар бирлаштирилган. Мусобақада биринчи, иккинчи ва учинчи ўринларни олган цехлар коллективлари мукофотланади. Биринчи ўринни эгаллаган коллективга кўчма Қизил байроқ ва пул мукофотлари берилмоқда. Бригадалар ўртасидаги ўзаро беллашувда барча техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича энг яхши натижага эришган коллектив аъзоларини, мукофотлаш учун 150 сўм маблағ ажратиляпти.

Корхонада зиммасига шахсий мажбуриятлар олган ишчи-хизматчилар сафи ҳам муттасил кенгайиб бормоқда. Мусобақа ғолибларини моддий ва маънавий рағбатлантиришнинг турли усуллари қўлланиляпти. Ишчилар «Олтин қўлли уста», «Ўз касбининг моҳири» номини олиш учун ҳам мусобақалашишяпти. Бу ном бир неча ой давомида унумли ва сифатли ишлашда касбдошларига ўрнак бўлаётган кишиларга берилмоқда. Шундай фахрли ном олган ишчилар қатор имтиёзларга ҳам эга бўладилар. Масалан, «Олтин қўлли уста» номини олган ишчиларга мукофот тариқасида 30 сўмдан 50 сўмгача пул берилади. Бундан ташқари, улар санаторий ва дам олиш уйларига бориб, ҳордиқ чиқариш учун нархи камайтирилган ёки бепул йўлланма билан таъминланадилар. Ҳозир корхонада ана шундай шарафли ном олган ишчилар кўп.

Корхонада кексаю-ёш ишчилар бир ёқадан бош чиқариб, аҳил оила аъзоларидек меҳнат қиляпти. Улар ўртасида авлодлар эстафетаси давом этмоқда. Кекса бўғинга мансуб бўлган, шу даргоҳда 20—30 йил ва ундан ҳам ошиқроқ вақтдан буён ишлаб, катта тажриба орттирган ишчилар ўз сафларига қўшилган ёшларни ғамхўрлик билан қуршаб олишган. Уларга ўз иш тажрибаларини, касбларнинг сир-асрорларини сидқидилдан ўргатмоқдалар. Барча цехларда ёшларга устозлик қилиш яхши йўлга қўйилган. Шунинг учун ҳам меҳнат қучоғига келган йигит-қизлар тез орада мустақил ишлашга ўтмоқдалар.

Кекса ишчилар ҳақида гап борганда биринчи навбатда Отабой Исмоилов номини айтишади. 40 йилдан буён комбинатда ишлаб келаётгани учун Отабой акани корхона тарихининг жонли қомуси, деб, тилга олишади.

Корхонамизнинг ҳозирги қиёфасини мен дастлаб ишга келган пайтдагисига ҳеч таққослаб бўлмайди, — дейди ички ғурур ва фахрланиш туйғуси билан Отабой ака. — Ўша вақтда кичкинагина завод эди. Ўрнатилган асбоб-ускуналар ҳам бармоқ билан санарли бўлиб, бунинг устига унумсиз эди. Жуда кўп ишларни қўлда бажарар эдик. Араваларда келтирилган чигитни елкамизда кўтариб тозалаш машиналарига солардик. Эндиликда комбинатимиз юксак даражада механизациялашган корхона бўлиб қолди. Иш шароити тубдан яхшиланди. Меҳнатимиз унумдорлиги ошди. Бу эса корхонани кенгайтириш, уни замонавий агрегатлар билан ускуналаш натижасидир.

Отабой ака ўз бахтини меҳнатидан топди. Шу туфайли обрў-эътиборли бўлди, кўпчиликнинг оғзига тушди. Кўксида порлаб турган Ленин ордени моҳир ишчининг ҳалол меҳнати нақадар улуғ тақдирланганлигидан далолат бериб турибди.

Ишчи-хизматчилар «Ҳурмат белгиси» ордени кавалери Йўлдош Абдужабборов ҳақида фахрланиб гапирадилар. Ўттиз йилдан ошиқроқ муддатдан бери меҳнат қилиб келаётган Йўлдош ака ҳозир электриклар бригадири, ажойиб рационализатор. Унинг новаторлик таклифлари ишлаб чиқариш жараёнларини такомиллаштиришга сезиларли даражада ёрдам берди.

Комбинатда йигирма баҳорини нишонлаган Раҳматулла ака Рихсибоев оддий ишчидан смена бошлиғи лавозимигача бўлган меҳнат йўлини босиб ўтди. Унинг сменаси корхонада илғорлардан бири.

Кекса ишчилар ёнида ёш меҳнатсеварлар ҳам етишиб чиқмоқда. Чигит мағзини ажратувчи катта ишчи Нодир Мансуров, ёғ тозалаш цехи ишчиси Робия Қорақулова, слесарь Арслонбек Ҳасанбеков, намлаш камераси катта ишчиси Мансур Хўжаев, корхонада ишлаш давомида олий ўқув юртини тугатиб, эндиликда бош технолог бўлиб ишлаётган Ботир Зуҳуров ва бошқалар шулар жумласидандир.

Бу ёш меҳнатсеварлар ҳақида фақатгина мақтов сўзлари эшитасиз. Улар ўзларининг унумли ишлари, ҳаммага манзур, одоб-ахлоқлари, изланувчанликлари билан кўпчиликнинг ҳурмат-эътиборини қозонишган.

Социалистик мусобақани яхши йўлга қўйиш, ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш юзасидан қилинаётган ишлар яхши самара бермоқда. Коллектив зиммасига юклатилган барча вазифалар муваффақиятли бажариляпти. Шу йилнинг ўтган биринчи ярмида пландагидан ташқари 718 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Биргина тоза ёғдан қўшимча 816 тонна тайёрланди.

Коллектив фаолиятининг муҳим кўрсаткичларидан бири бўлган меҳнат унумдорлиги ҳам тинмай юксалмоқда. Ишчи-хизматчилар йил давомида унумдорликни белгиланганига нисбатан, 1,5 процент ошириш юзасидан берган ваъдаларини зиёдаси билан адо этмоқдалар. Ўтган ярим йилликда ишлаб чиқариш унумдорлигининг ортиши 4,5 процентни ташкил этди. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 11 процент ошди.

Биринчи ярим йилликни яхши якунлаган комбинат коллективи шу кунларда ҳам суръатга-суръат қўшиб ишламоқда. Ҳамма Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг олтин тўйини муносиб нишонлаш юзасидан зиммага олинган юксак мажбуриятни сўзсиз бажариш учун фидокорона меҳнат қилмоқда.

А. МИРЗААҲМЕДОВ.

МАСТЕР, УСТОЗ, ТАРБИЯЧИ

Ҳозирги даврда ишлаб чиқариш корхоналаридаги мастерларни инсон қалбининг инженерлари, дейиш одат тусига кириб бормоқда. Дарҳақиқат, коллективдаги шарт-шароит, аъзоларнинг бир-бири билан ўзаро муносабати, интизоми биринчи навбатда мастернинг фаолиятига боғлиқ. Агар биз саноатнинг кичик командирларини муваффақиятларга қай йўсинда эришаётганлигини чуқурроқ қараб кўрсак, маълум бир қонуниятга дуч келамиз. Коллективга таъсир қилишнинг уч методи — маъмурий, иқтисодий ва психологик таъсир йўлларидан энг мураккаб, энг қийин, шу билан бирга ишончли ва узоқ муддат кучини йўқотмайдигани — психологик таъсирдир.

Тошкент самолётсозлик заводи 35-цехининг ускуналар бўйича электриклар бригадаси коллективи худди шу усул билан катта муваффақиятларни қўлга киритди. Бу бригадага комсомол аъзоси Соня Ишмакова бошчилик қилади. Ўртача ёшлари 20 дан ошмайдиган бу бригада аъзолари — 11 қиз қандай қилиб улкан корхонада шуҳрат қозонишди?

Энг аввало, дўстона ўзаро муносабатлар билан, ўз вазифаларига сидқидилдан ёндошиш туфайли пешқадамлар сафига чиқиб олишди. Улар орасида дўстона танқид ҳукмрон. Агар бригаданинг қайси бир аъзоси ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини салгина пастга туширса — жиддий муҳокама! Асосийси — бу муҳокама «юқоридан» бўлмай, балки дугоналар ўртасида бўлади. Бири иккинчисининг ишини назорат қилиб боради. Натижада, бир марта такрорланган камчилик иккинчи бор рўй бермайди.

Агар Надя Панина, Васила Алимова, Марина Иванова каби бригада илғорлари бошқаларга нисбатан кўпроқ ва сифатлироқ маҳсулот ишлаб чиқаришса, бригада бошлиғи уларга миннатдорчилик билдиради. Муҳими — худди шу бугун! Ўз вақтида айтилган ширин сўзнинг бебаҳо мукофот эканлигини бригадир яхши тушунади. Ахир иш сменасидан кейин беш минутлик йиғилиш ўтказиб, ўша куни юксак натижага эришган дугоналарни миннатдорчилик сўзлари билан тақдирлаш қийин эмас-ку. Ана шунда, эртаси куни бошқа дугоналар ҳам илғорлик сари интиладилар.

Яқинда корхонада коммунистик меҳнат зарбдорларининг XIV слёти бўлиб ўтди. Слётда мазкур бригадани энг яхши коллективлардан бири деб топишди ва унинг ҳар бир аъзосини СССР бўйлаб туристик саёҳат йўлланмалари билан мукофотлашди.

А. АНИСИМОВ,
Тошкент самолётсозлик заводи инженер-социологи.

ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида картошка ва сабзавот тайёрлаш қизғин бормоқда. Бу соҳада Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Анвар Эгамназаров раҳбарлик қилаётган бригада аъзолари олдинда бормоқдалар. Суратда: шу бригаданинг механизатори Баҳодир Бекназаров иш устида.

П. Карадзас фотоси.

Қишлоқ хўжалиги ишлари кундалиги

МОЛ ОЗУҒИ МЎЛ БЎЛСИН

Озуқли от ҳоримас, дейди халқимиз. Чорвачиликни ривожлантириш, маҳсулдорлигини ошириш тўғрисида чинакамига қайғурган хўжаликларда аввало мўл-кўл озуқа базаси яратишга алоҳида эътибор берилади. Бедазорлар вақтида ўғитланади, ҳар галги ўримдан кейин қондириб суғорилади, сенаж бостириш ишлари белгиланган муддатларда амалга оширилади.

Бу йил айни ўт-ўланлар ўсадиган пайтда адрларда ёғингарчилик кам бўлди. Шунга қарамай илғор хўжаликлар дағал пичан тайёрлаш, табиий ўтлардан кўплаб ғарам қилиш учун курашмоқдалар. Ҳозирги пайтда шундай хўжаликларга борсангиз, пичан ғарамларини кўриб, кўзингиз қувнайди. Дағал хашак майдаланиб, ун қилиниб, турли витаминлар қўшилган ҳолда қайта ишлаш йўли билан тўйимли озуқага айлантириляпти. Шунинг учун ҳам сигирлардан кўплаб сут соғиб олинаётир, бўрдоқига боқилаётган моллар яхши семирмоқда.

Адрларда табиий ўтларнинг кам бўлганлигини ҳисобга олиб, ариқлар, каналлар бўйидаги ва тўқайлардаги ўтларни, барра қамишларни ўриб ғарамлаш, қишлов учун шундай хашакларни кўплаб тайёрлаш ҳозирги кундаги муҳим вазифадир. Шу жиҳатдан олиб қараганда, Калинин районидаги «Ленин йўли» колхозида амалга оширилаётган ишлар айниқса ибратлидир. Колхоз правлениеси барча бригадаларга махсус норма ажратиб берган. Улар ана шу белгиланган нормада кўрсатилганидек, ўт ва барра қамишларни ўриб фермага яқин жойга ташиб келтирмоқдалар. Бу пичанлар қишда майдаланган ҳолда қайта ишланиб, молларга едирилади. Бундай тадбирни областимиздаги ҳар бир хўжаликда ҳам амалга ошириш, шу куннинг вазифасидир.

Статистика бошқармасининг берган маълумотига қараганда, Калинин, Юқори Чирчиқ, Бекобод, Қуйи Чирчиқ районларида дағал хашак тайёрлаш бир мунча яхши ташкил этилган. Бу районлардаги хўжаликларнинг чорвадорлари беда ўриш ва пичан тўплашга ҳақиқатан ҳам жиддий эътибор бермоқдалар, ички резервларни қидириб топмоқдалар. Ҳар бир сигирга, ҳар бир қўйга қишловда етиб-ортадиган миқдорда пичан тайёрлаш юзасидан график тузиб чиққанлар. Колхоз правлениелари ва партия ташкилотлари ана шу графикларнинг тўла ва ошириб бажарилиши устидан қатъий назорат ўрнатганлар.

Лекин, Ўрта Чирчиқ, Оҳангарон, Чиноз районларида пичан тайёрлаш, область даражасидан анча орқада қолмоқда. Бу районларнинг партия ва совет ташкилотлари илғор хўжаликларнинг камида икки йиллик ем-хашак тайёрлаб қўйиш тўғрисидаги ташаббусида кўрсатилганидек иш олиб бормаётирлар. Бедазорлар вақтида ўрилмайди, ҳар галги ўримдан кейин бедазорни ўғитлаш ва қондириб суғориш эътибордан четда қолмоқда. Шунинг учун ҳам ўримдан-ўримгача бўлган давр чўзилиб кетмоқда.

Саккизинчи июлга берилган маълумотда область бўйича беда уни тайёрлаш 25 процентдан ошириб бажарилган. Аммо, бу соҳада Оққўрғон, Оҳангарон, Пискент, Ўрта Чирчиқ районлари анча орқада қолмоқдалар. Оққўрғон ва Оҳангарон районларида шу даврда беда уни тайёрлаш планининг олти-етти процент бажарилганлиги ачинарли ҳол эмасми?! Ахир, беда уни сервитамин озуқа эканлиги ҳар бир чорвадорга маълум-ку!

Силос учун экилган маккажўхори ва хашаки лавлаги пайкалларида дала ишларининг сифатли бўлишига эътибор бериш, бу соҳадаги илғор тажрибани кенг пропаганда қилиш, ҳар гектар ердан белгиланган миқдорда маккажўхори кўк пояси ва хашаки лавлаги олиш муҳим вазифадир.

Бу йил республикамизда катта тўй бўлади. Ана шу тўйни муносиб совғалар билан кутиб олиш, чорвачилик соҳасидаги халқ хўжалик планларини ва социалистик мажбуриятларни шараф билан бажариш учун ҳаракат қилайлик. Эл дастурхонига кўплаб серқаймоқ сут ва семиз гўшт етказиб бериш учун курашайлик. Бунинг учун аввало озуқани мўл жамғариб, чорва молларининг рационда белгиланганидек боқилишига эришайлик.

ИШДА СИФАТ БЎЛМАГАЧ

Серго номли совхоз чорвачилик маҳсулотлари етказиб беришда Оҳангарон районида салмоқли ўрин тутади. Ўтган йили совхоз чорвадорлари ҳар бош сигирдан пландаги 2050 ўрнига 2371 килограммдан сут соғиб олишган эди. Бу йил ҳар бош сигирдан 2500 килограммдан сут соғиб олишга сўз берганлар. Аммо совхознинг ўртоқ М. Сатторов етакчилик қилаётган сут-товар фермасида иш айниқса ачинарли аҳволда. Бу фермада 370 дан ортиқ мол бор, шундан 150 таси соғин сигирдир. Улар йил охиригача 385 тонна сут соғиб олиш тўғрисида мажбурият қабул қилганлар. Ўтган олти ойда сут соғиб олиш топшириғи қониқарсиз бажарилди.

Бунинг асосий сабаби сигирлар парваришига етарли эътибор берилмаслигидадир. «Сигирнинг сути — тилида», дейишади чорвадорлар. Сигирлар вақтида суғорилмайди, уларга берилаётган ем-хашак, ҳатто бузоқлар учун ҳам етмайди. Фермада 36 бузоқнинг олтитаси нобуд бўлган.

Ферма ишидаги бундай хўжасизликка, пала-партишликка барҳам берилмас экан, уларнинг йил охирида мажбурият эмас, ҳатто планни ҳам бажаролмай бармоқ тишлаб қолишлари турган гап. Бу ҳақда совхоз раҳбарлари, мутахассислари жиддийроқ ўйлаб кўришлари керак.

Н. АБДУРАСУЛОВ,
А. ЎТАБОЕВ.

КАТТА ШОДИЁНА

Комсомолга В. И. Ленин номи берилган куннинг ярим асрлик тўйи барча жойларда тантанали нишонланди. Оржоникидзе район комсомоллари бу шонли санани меҳнатда ажойиб муваффақиятларни қўлга киритган ҳолда кутиб олдилар. Бўлиб ўтган кечада комсомоллар ўз ютуқларини тилга олиб гапирдилар, навбатдаги вазифалар устида тўхталдилар.

Бу кечага катта авлод вакиллари ҳам таклиф қилинган эди. Уруш ва меҳнат ветеранлари Г. Несмеянов, В. Шварцков ўртоқлар ўз сафдошлари босиб ўтган жанговар йўл ҳақида ёшларга ҳикоя қилиб бердилар.

Юбилейга бағишлаб ўтказилган кечада бир группа ёшлар тантанали вазиятда комсомолга қабул қилиндилар. Улар ўз акалари олдида аъло ўқишга, комсомол аъзоси деган номга яраша яшашга ваъда бердилар.

Район ёшлари 13 июль куни бир жон — бир тан бўлиб, Бутуниттифоқ шанбаликка чиқдилар. Шанбалик давомида улар колхоз-совхозларда етиштирилган мўл ҳосилни йиғиб олишда қатнашдилар, бинокорларга ёрдам бердилар. Район комсомол ёшларининг кучи билан далада етиштирилган мўл ҳосил пешма-пеш йиғиб олиниб, шаҳарликлар дастурхонига тақдим этилмоқда.

Ш. НУРИЛЛАЕВ.

ЎРИМ-ЙИҒИМ ҚИЗҒИН

«Политотдел» колхозининг ғаллакорлари комбайнларни тўла қувват билан ишлатишмоқда. Шу сабабли бир неча кун ичида 300 тоннадан ортиқ ғалла йиғиштириб, давлатга сотилди.

И. Боётов, Г. Гинатуллин, Е. Шернақулов каби комбайнчилар кундалик ўриш нормаларини ортиғи билан бажармоқдалар. Ҳар бир механизатор 200 гектардан ортиқ ернинг ғалласини ўриб янчиш мажбуриятини олган. Колхоздаги кўпгина комбайнчилар кунига 13—14 гектар ердаги ғаллани ўриб, мусобақада олдинги ўринларда боришмоқда.

У. МУҲАМЕДОВ.
Юқори Чирчиқ.

ҚУРИЛИШЛАР УЧУН

Бу бошқарма коллективи зиммасига белгиловчи йилда катта ва масъулиятли вазифалар юклатилган. Йил давомида беш йиллик қурилишларига ками билан 51 миллион дона пишиқ ғишт етказиб бериши керак. Бекободдаги ғишт заводлари бошқармаси ишчи-хизматчилари бу вазифани шараф билан бажариш ва унга қўшимча юзларча минг дона пишиқ ғишт ишлаб чиқариш йўлида ғайрат-шижоат билан меҳнат қилмоқдалар.

Самарали ишнинг натижаси баракали бўлмоқда. Мавжуд ишлаб чиқариш қувватларидан унумли фойдаланиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, прогрессив технологияни қўллаш муваффақиятлар гарови бўлмоқда. Шунинг учун ҳам давлат планлари ой сайин ортиғи билан адо этиляпти. Йил бошидан бери қурилишларга 26,4 миллион дона ғишт етказиб берилди. Бу пландагига нисбатан миллион дона кўпдир.

Корхонада меҳнат унумдорлиги ҳам тинмай ортиб боряпти. У белгиланганига нисбатан 1,7 процент ошди.

ТИНИҚ ТОНГЛАР

Бунда қуёш қир ортидан бош кўтариб, қир ортига ботади. Тонглари тиниқ, сершудринг, оқшомлари сокин, серфайз. Сутга келган машина ортидан кўтарилган чанг, сигир-бузоқлар овози, ўчоқдан кўтарилган тутун... Атрофда қандайдир ёқимли хорғинлик сезилади. Беихтиёр дилдан шоира Зулфиянинг:

Гўзал тупроқ узра қўйилади оқшом,
Кундуз олар дам...

сатрлари дилдан ўтади. Атрофни сут, ўт, янтоқ ва яна аллақандай, ёқимли ҳид тутади. Кечки соғин бошланди.

Деярли бараварига тўрт соғувчи — Хилва Жохоналиева, Хурсаной Жумақулова, Шарофат Назаровалар соғишни тугатишади. Султон ака сигирларни ҳайдаб нари олиб кетди. Бидондаги сутлар машинага бўшатилиб, машина узоқлашгандан кейингина ўтов ёнига тўшалган кўрпачаларга тўрт соғувчи келиб ўтиришади.

Осмон юлдузларга тўлган. Ҳаво мўътадил. Юлдузга қўл чўзсанг етгудек. Шу ердан ярим соатлик йўлда Оҳангароннинг катта бинолари. Муҳаббат пойтахт шаҳарга ҳам кўп борган. Область Советининг сессиясида қатнашади. Шаҳар чиройли. Лекин барибир мана бу қир-адрлар чиройи дилига яқин. Бунда унинг ҳаёти. Бунда ота-онаси, ака-укалари. Дугонаси Насиба шунда. Онасининг ҳунарини олиб сут соғувчи бўлган бўлса ҳам, кўп жиҳатдан унга иш ўргатган Хилва опа шунда. Юраги покиза аёл у. Хурсаной опаси ҳам кўп йиллардан бери онаси билан бирга қирма-қир ошиб, яйловма-яйлов кўчиб сигир соғган. Шарофат яқинда келган фермага. Мактабни битирди-ю келаверди. Ҳа, катталарнинг қўлидаги ишни оладиганлар шулар.

От дупури Муҳаббатнинг хаёлини бўлди. У кўзларини кўкдаги юлдузлардан олиб, сўқмоққа қаради.

— Кел, Насиба!— деди ўрнидан туриб.

Дугонасига кўрпача тўшади. Отини четга чиқариб, олдига ем солди.

— Китобни тугатган бўлсанг, олиб кетай, деган эдим,— деди Насиба.

ЛАВҲА

— Китоб баҳонадир? Сирлашадиган гапларинг кўпайгандир,— Хилва опа ҳазиллашди.

— Вой, нимасини айтасиз, дафтаримиз тўлиб кетди,— ҳазилни илиб кетди Насиба.

— Ҳа қақажонлар, икки кун кўришмасанглар дафтарларингни муқоваси ҳам қолмайди, тонготаргача гап топилади.

Хилва опанинг овозида ёш қизларни койишдан ҳам кўра, меҳр сезилиб турарди.

— Китобни ўқидим. Ажралиш бирам қийин бўлди-ки,— Муҳаббат Насибага «Уфқ»ни узатди.— Ёзувчиларга раҳмат, одамларни шундайгина кўз олдингга келтириб қўйишади-да!

— «Ёшлик қиссаси»ни ҳам маза қилиб ўқидим. Ўқийсан, деб ола келдим,— Насибанинг кўзида қандайдир шўхлик жилоланар, ичидаги севинчини юзага чиқаришга баҳона ахтараётгандек эди.

— Ўртоғингизни табриклаб қўйинг, ярим йиллик планларини бир ой аввал ўринлатиб қўйдилар,— Шарофатнинг бу гапи билан Насиба ҳам «портлади».

— Вой, мен бўлсам суюнчига келувдим. Кеча мен ҳам бажардим. Бориб қолар, десам бормади, ўзим келавердим!— Насибанинг гапига ҳамма баравар кулиб юборди.

Суҳбат мавзуи тез ўзгарар, қизлар дилларидагини айтиб олишга шошилишар эди. Охири Муҳаббат Насибани ўтовда тунаб қолишга кўндирди. Юлдузларнинг сирли жимирлашига тикилиб узоқ гаплашишди. Чарчаб ухлаб қолганларини ҳам сезишмади. Лекин, Муҳаббат одатича, шоир табири билан айтгандек, «кўкнинг фонари ўчмасдан» уйғонди.

— Насиба, тур ўртоқ, отингни эгарлаб қўйдим,— деди у.

Дугонаси соғишга етиб бориши керак.

Қир ортидан тонг оқариб келарди. Тиниқ тонг!

— Эрта-индин фермага кўчамиз. Яна аппаратларда соға бошлаймиз. Анча ишимиз осонлашади.

— Бизни ҳам кўчасизлар, деди ферма мудири келиб. Ўтлар сарғайиб боряпти.

— Кечаги сўз-сўз-а?— деди Насиба чаққонлик билан отига минар экан.

— Ҳа қўлимиздаги 20 бош сигирнинг ҳар биридан 4000 килограммдан сут соғиб «1-Оҳангарон» совхозида олдинги қаторга чиқамиз,— деди Муҳаббат.

Икки дугона — Муҳаббат Султонова билан Насиба Тошева шундай аҳд билан хайрлашишди. Уларнинг тиниқ тонгдаги орзуларидан ўтовдагилар ҳам хабар топиб мамнун жилмайишди. Эрта тонгда яхши ният билан кўз очсанг, у албатта, рўёбга чиқади дейишади.

Р. ШОМАНСУРОВА,
Оҳангарон райони.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

Д. КЕНДАЛЛНИНГ АЙТГАНЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 13 июль. (ТАСС мухбири). Америка-Совет савдо иқтисодий кенгаши правлениесининг ҳамраиси Америкадаги энг катта «Пепсико» компаниясининг президенти Д. Кендалл бундай деди: КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан АҚШ президенти Р. Никсон ўртасида олий даражада ўтказилган учинчи учрашув шак-шубҳасиз муваффақият бўлиб, мамлакатларимиз давлатлараро муносабатларнинг янги даврига — кескинликни юмшатиш ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш йўлига кириш туфайли эришилган силжишни акс эттиради.

Мамлакатларимизнинг раҳбарлари, деди у ТАСС мухбири билан суҳбатда, иккала буюк мамлакатимиз ўртасидаги муносабатларда кескинликни юмшатиш жараёни муқаррар тус олишига интилмоқдалар.

Олий даражадаги Совет—Америка учрашувининг конкрет натижаларига келганда, деди сўзини давом эттириб Д. Кендалл, шу қадар йирик давлат арбобларидан икки киши ўз ўрталарида вужудга келган яхши муносабатларни давом эттираётганлиги фактини ўзиёқ айниқса муҳимдир. Олий даражадаги мунтазам учрашувларни ўтказиб туриш мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар доимо ривожланиб ва яхшиланиб боришига кўмаклашади.

Бизнинг мамлакатимиздаги айрим арбоблар Москва учрашуви муваффақиятли бўлиб чиқмади, чунки унда бирон бир «драматик» ҳужжатлар имзоланмади, деб қилаётган даъволарга мен мутлақо қўшилмайман, деди Д. Кендалл. Биринчидан, шундай ҳужжатлар имзоланди, ер ости ядро портлатишларини чеклашга ҳамда стратегик қурол-яроғларни янада чеклаш хусусидаги тадбирларга доир ҳужжатлар шу жумлага киради. Иккинчидан, мен шов-шувларнинг тарафдори эмасман, бинобарин, менинг назаримда ҳар йили «драматик» ҳужжатларни имзолайбериш асло шарт эмас. Л. И. Брежнев билан Р. Никсон ўртасидаги биринчи ва иккинчи учрашувлар давомида муносабатларнинг бутун комплексини яхшилашга замин соладиган энг асосий битимлар имзоланди. Эндиги бутун куч-ғайратни шу дамгача имзоланган ҳужжатларни бажариш ва амалга оширишга қаратмоқ керак. Ҳозир худди шундоқ қилинмоқда.

Кейинги вақтларда жуда катта силжишга эришилганлигини мен кўриб турибман, шундай бўлиши ҳам табиий.

АҚШда ҳам, СССРда ҳам, деди сўнгра Кендалл, технология юксак поғонага кўтарилди. Шу сабабли бу соҳадаги ютуқларни баҳам кўриш иккала томонга ҳам наф келтиради.

Д. Кендалл СССР билан АҚШ ўртасидаги савдо-сотиқ алоқаларини тенглик ва камситмаслик асосида ривожлантиришни кўзда тутадиган савдо ислоҳоти тўғрисидаги қонун лойиҳасини АҚШ конгресси тезроқ маъқуллашини ёқлаб гапирди.

Менинг назаримда мамлакатларимиз ўртасидаги савдо-сотиқни ривожлантиришга тўсқинлик қилиш —ақлдан эмас. Сенатор Жексоннинг бу соҳада сиёсий обрў орттиришга интилиб, демократик партиядан президентликка номзод бўлиб олиш муддаоси мағлубиятга маҳкум этилган, чунки бошқа мамлакат билан, айниқса, Совет Иттифоқи билан муносабатларни ёмонлаштириш орқали обрў орттириб бўлмайди. Ҳозир сенатор Жексон қилаётган ҳамма ишлардан кўриниб турибдики, у президент бўлишга яроқсиз ва лойиқ эмас. Унинг ўтказаётган сиёсати таг-туги билан хато сиёсатдир.

Д. Кендалл «Совет—Америка муносабатларини нормаллаштириш жараёнида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг бениҳоя катта ролини» таъкидлаб ўтди. У яна бундай деди: Бош секретарь Л. И. Брежнев — ғоят дилкаш ва зиёли киши, у ҳазил-мутойибани жуда яхши ҳис этади, кўнгли очиқ ва самимий характерли одам. Унинг ишчанлик қобилиятига мен ҳамиша қойил қоламан. Л. И. Брежнев Совет Иттифоқидек буюк мамлакатга, унинг ички ва ташқи сиёсатига раҳбарлик қилиш билан бирга Совет—Америка муносабатларига катта эътибор беради, конгресс аъзолари билан, жамоат ва сиёсат арбоблари, бизнесменлар билан доимо учрашиб туради. Бунга у ўз шахсий вақтининг катта қисмини ажратаётганлиги менга маълум. Л. И. Брежнев олдимизда турган ҳамма проблемаларни жуда яхши билади ва тушунади. Менинг фикримча, Қўшма Штатлар билан Совет Иттифоқининг халқлари иккала мамлакатимиз учун тарихий бўлган шу даврда Леонид Ильич Брежнев КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари эканлигидан ғоят бахтиёр бўлишлари лозим.

ФРАНЦИЯ ХОТИРЛАМОҚДА

Шу кунларда Франция фашистлар зулмидан озод этилганлигининг 30 йиллигини нишонламоқда. Матбуот, радио, телевидение иккинчи жаҳон урушининг қаҳрамонлик лавҳаларини халқлар кўзи ўнгида қайта жонлантирмоқда. Шаҳар ва қишлоқларда, ҳайкаллар ва ёдгорликлар олдида Франция озодлиги ҳамда мустақиллиги учун қурбон бўлганлар хотирасига бағишлаб ватанпарварлик йиғилишлари ўтказилмоқда.

Совет кишиларининг Франция қаршилик кўрсатиш ҳаракатида жонбозлик намойиш этганликларидан далолат берувчи гувоҳларнинг жуда кўплаб ҳужжат ва хотиралари мавжуд. Улар ўз юртларидан узоқда Ватан учун, озодлик учун ва бошқа халқлар бахт-саодати учун курашдилар. Франция шимолида ҳаракат қилган партизанлар ҳарбий-сиёсий раҳбарлигининг (1944 йил август ойи) чақириғида шундай дейилади: «Франция ватанпарварлари билан ҳамкорликда қўлни — қўлга бериб, юзлаб совет гражданлари бизнинг умумий душманимиз — фашизмга қарши қаҳрамонона кураш олиб бордилар. Франциядаги совет партизанлари кўплаб жанговар жасоратлар кўрсатишди, уларнинг бу қаҳрамонликларини Советлар Ватани ҳеч қачон унутмайди ва ажойиб хотира сифатида қадрлайди».

Клебер Терей бизга унинг партизанлик бўлинмаси ихтиёрида ҳаракат қилган совет жангчиларининг отряди ҳақида сўзлаб берди. 1944 йилнинг июнида ярадор бўлиб, асирга олинган, барча уни Иван деб атаган лейтенант бошчилигида совет солдатлари группаси гитлерчилар қамоқхонасидан қочишга эришдилар ва Обурденгача етиб келдилар. Бу шаҳарчанинг аҳолиси уларга яширинишга ва француз партизанлари олдига етиб олишга ёрдамлашдилар. Иван ва унинг дўстлари, хотирлайди К. Терей, жасур, интизомли йигитлар бўлиб, улар билан бирга ҳужумга бориш енгил эди.

1944 йилнинг сентябрида Шимолий район партизанларига «Бранденбург» немис дивизияси ҳаракатига қаршилик кўрсатиш вазифаси топширилди. Унда лейтенант Иван отряди ҳам иштирок этди. Сараланган фашистлар дивизияси фронт чизиғигача бориб етолмади.

Обурендаги қабристонда кўплаб совет ватанпарварлари дафн этилган. 180 га яқин ёдгорлик тахтачалардан бирнечтасига қуйидаги сўзлар ёзилган: «Пётр Таран, рус солдати, она-Ватан учун 26-7-1943 йилда ҳалок бўлди», «Иван Морозин, рус, она-Ватан учун 14-4-1944 йили ҳалок бўлди», «Алексей, рус солдати, 1-9-1944»... Мен, ҳаттоки, Атлантика океанидаги Ре оролида совет солдатининг қабрини кўрдим. Булар «бегона» бўлиб қолмаган. Маҳаллий аҳоли бу ҳақда ғамхўрлик кўрсатмоқда.

Франция тупроғида фашистлар зулмидан азобланган юзлаб совет кишилари абадий уйқуда ётибди. Яқинда мухбир Лотарингиядаги мотам маросимида бўлди. Бу ерга металлургия заводлари ва шахталарга уруш йиллари немис жаллодлари Шарқдан «ишчи кучлари»ни ҳайдаб келишган.

...Ўрмонда тозаланган кўмкўк хиёбон этагида, катта йўлга олиб тушувчи жойда бу ёдгорлик қад кўтарган. У йўл чорраҳасидан ҳам, шунингдек Валруа қишлоғи томонидан ҳам яхши кўриниб турибди. Уч босқичли гранит супачага ер шарининг рамзи бўлган улкан металлдан ишланган тўгаракхалқа юксак дид билан ўрнатилган. Унинг асосида ҳолдан тойган уч шахснинг ҳайкали. Шундай бўлса ҳам уларнинг чеҳраси ёрқин, Шарқ томон қараб туришибди. Супача олдида қаторасига бетонли уч қабр тоши, ҳар бирининг устида атиргул.

Бу ёдгорлик муаллифи Амилкар Занноний, У мустақил равишда ҳайкалтарошликни ўрганган, лаёқатли санъаткор, собиқ руда қазувчи. Уруш йилларида эса маҳбуслар билан бирга, у ҳам шахтада ишлаган. Занноний маҳбусларнинг кўпчилигини шахсан биларди. У яратган ҳайкаллар мажмуаси совет кишилари ҳалок бўлган худди ўша шахтада қазиб олинган ва ўша заводда эритилган металлдан ишланган. Франция халқи улуғ Советлар мамлакатининг ватанпарварлари хотирасини доимо ёдга олади.

Н. КУЗНЕЦОВ,
АПН махсус мухбири.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ВАРШАВА. Гданьскдан Бергенга суюқ олтингугурт ортиб одатдаги сафарга бораётган Норвегиянинг «Норвест» танкерида ёнғин чиқди. Шу пайтда Хельскдан 5 милляча нарида турган Польшанинг қутқарув хизмати кемаси ёнаётган кемага ёрдамга келди. Экипаж, шунингдек Норвегия денгизчиларининг оила аъзолари бўлган аёллар ва болалар танкердан чиқариб олинди.

БОНН. Бугун бу ерда Болгария билан Германия Федератив республикаси ўртасида иқтисодий, саноат ва техникавий ҳамкорлик тўғрисидаги узоқ муддатли битим лойиҳаси имзолаш учун тайёрлаб қўйилди. ГФР ташқи ишлар министрлиги вакилининг хабар беришича, битим яқин вақтда имзоланади.

ЛОНДОН. Англия палатаси лейбористлар ҳукумати тақдим этган «касаба союзлари ва меҳнат муносабатлари тўғрисида»ги қонун лойиҳасини учинчи ўқишда узил-кесил маъқуллади. Бу қонун лойиҳасининг қабул қилиниши бундан аввалги консерваторлар ҳукуматининг ишчиларга зид бўлган «саноатдаги муносабатлар тўғрисида»ги қонуни бекор қилинишини билдиради. Бу қонун меҳнаткашлар ва касаба союзларининг зўр ғазабини қўзғатган эди.

Энди қонун лойиҳаси лордлар палатасига топширилади.

МАДРИД. Испанияда забастовка ҳаракати кенгайиб бормоқда. Июнь ойида 150 забастовка бўлганлиги қайд қилинган, бу забастовкаларда 43.800 киши қатнашган.

ГАВАНА. Куба озиқ-овқат саноатида 50 йил ва бундан ҳам кўпроқ вақт ишлаган меҳнат ветеранларидан 160 га яқин киши Куба меҳнаткашлари касаба союз марказининг фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди. Шу воқеага бағишлаб чақирилган тантанали йиғилишда мукофотланганларни шарафлаш маросими бўлиб ўтди.

БРАЗЗАВИЛЬ. Конго пойтахтида савдо ходимлари касаба союзлари биринчи Умумафрика конференцияси ўз ишини тамомлади. Африканинг 14 давлатидан келган делегатлар Африка қитъасида касаба союз ҳаракатини кенгайтириш, Африка мамлакатларининг иқтисодий мустақиллиги учун курашда касаба союзларининг бирлигини мустаҳкамлаш билан боғлиқ бўлган масалаларни муҳокама қилдилар.

Конференция савдо ходимлари касаба союзларининг Умумафрика федерациясини тузиш юзасидан тайёргарлик кўриш комитетини ташкил қилиш тўғрисида қарор қабул қилди.

ФИНЛЯНДИЯ. Фин кемасозлари Совет Иттифоқи буюртмаси бўйича теплоходлар, шатакка оладиган, ёғоч ташийдиган ва бошқа хилма-хил кемалар тайёрлаб бермоқда. Суратда: энг йирик «Вяртсиля» кемасозлик фирмасининг СССР учун қурган «Ермак» музёрар кемаси. ТАСС фотохроникаси.

ҲУСНГА-ҲУСН ҚЎШИБ

Шаҳримиз кун сайин гўзаллашиб боряпти. Унинг қайси томонига борманг, кўп қаватли мухташам турар-жой бинолари қад кўтариб, кўплаб оилаларни ўз бағрига оляпти. Янги-янги барпо этилган массивлар пойтахтимиз ҳуснига ҳусн, кўркига кўрк қўшяпти.

Мана, барпо этилганига 4—5 йилгина бўлган. «Юнусобод» массивининг жамоли кундан-кунга очилиб, бағри кенгайиб бормоқда. Бу ерда кўп қаватли турар-жой бинолари билан бирга аҳолига маиший хизмат кўрсатадиган объектлар, қатор мактаб, болалар ва катталар учун поликлиника биноси қурилиб фойдаланишга топширилди.

Партия ва ҳукуматимизнинг болаларга ғамхўрлигини биргина шу массив мисолида янада яққолроқ кўриш мумкин. Ҳозирги кунда массивнинг ҳар бир секторида болалар комбинати мавжуд.

Жумладан, Б—2 секторидаги 484-болалар комбинати бу ерда яшаётган ота-оналарни бениҳоя мамнун қилди. Комбинатда 4 та ясли, 8 та боғча группаси мавжуд. Боғча-ясли биносини 159-қурилиш трести 22-қурилиш бошқармасининг қўли гул бинокорлари бунёд этишди. Ҳозирнинг ўзида болалар ясли-боғчасига 43 минг сўмлик, 14.925 сўмлик инвентарь, 2 минг сўмлик ўйинчоқлар олинди. Ясли-боғча тарбиячи ва техник ходимлар билан тўлиқ таъминланган. Айни вақтда ўрта ва олий махсус педагогик маълумотли 14 тарбиячи, 14 техник ходим, 6 тарбиячи ҳамшира, 2 катта ҳамшира, 3—4-разрядли 5 ошхона хизматчилари ишлаб турибди. Ҳозирданоқ Флора Галиуллина, Мастура Ғуломова, Антонина Яковлевна Ничаева каби тарбиячилар, Неля Муродхўжаева, Тамара Жўраева каби техник ходимлар болаларни тарбиялашда бошқаларга ибрат бўлаётирлар.

М. МАВЛОНОВА.

Қишлоқ лавҳалари.

А. Абалян фотоэтюди.

БЎЛИМ ТАШАББУСИ БИЛАН

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат халқ кутубхонасида ҳозир илмий-методика бўлими ишлаб турибди. Унинг ташаббуси билан илғор иш тажрибаларини ўрганишга киришилди.

Бу иш материаллар хронологиясини тузиш билан якунланади. Унда кейинги беш йил ичида жойларда қўлга киритилган ютуқлар умумлаштирилади.

Тажриба-варақалар тайёрлашга ҳам киришилади. Шу асосда, жумладан мактабларда илғор тажриба кутубхоналари очиш кўзда тутилди.

КУН ТАРТИБИДА — ОБОДОНЧИЛИК МАСАЛАСИ

Яқинда район Советининг XIV чақириқ VII сессияси бўлиб ўтди. Сессияда район қишлоқ ва посёлкаларини ободонлаштириш ва хутор системасини тугатиш тадбирлари ҳақидаги масала муҳокама этилди. Шу масала юзасидан район ижроия комитети раисининг ўринбосари депутат ўртоқ Т. Бобоев доклад қилди.

Доклад юзасидан «Меҳнатобод» қишлоқ Советининг раиси Б. Жўраева, 3-«Далварзин» совхозининг директори депутат И. Аҳмедов, колхозлараро қурилиш бригадасининг бошлиғи депутат Г. Д. Игнатьев, район ижроия комитетининг раиси Э. Хатамов ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқдилар. Улар жойларда хутор системасини тугаллаш борасида олиб борилаётган ишлар ва муҳим вазифалар ҳақида фикр юритдилар.

Сессияда муҳокама этилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

«ЗАФАР» — ОБОДОНЛАШМОҚДА

Район маркази «Зафар» кундан-кунга ободонлашиб боряпти. Кўркам бинолар қад кўтармоқда. Кейинги вақтларда ҳиёбонлар барпо этилди, болалар боғчаси, савдо шохобчалари, ўнлаб турар-жойлар, шинам бинолар қурилиб фойдаланишга топширилди. 10-ПМК яқинда посёлкада яна 300 квадрат метр турар-жой биноларини фойдаланиш учун топширади.

Яқинда посёлкада кўркам маъмурий бино қад кўтариб, район партия комитети, ижроия комитети ва баъзи район ташкилотлари ана шу бинога жойлашди.

Ф. ЗИЕДУЛЛАЕВ.
Бекобод райони.

Спорт

ПЕШҚАДАМ БИЛАН ДУРАНГ

Пахтакорчиларнинг бу галги сафари ниҳоятда масъулиятли эди. Улар қаршисида чемпионат пешқадами Киевнинг динамочилари турарди. Шу боисдан ҳам йигитларимиз одатдагидан пухтароқ тайёргарлик кўрган ҳолда йўлга отландилар.

Учрашувнинг биринчи бўлимида рақиблар қарийб тенг курашишди. Ҳар иккала дарвоза олдида ҳам жуда кўп хавфли вазиятлар бўлди. Лекин қулай имкониятларнинг фақатгина биттасидан динамочилар унумли фойдалана олишди. Ҳужумчи В. Онищенко ҳисобни очишга муваффақ бўлди.

Шундан кейин пахтакорчилар ҳужуми яна ҳам кескинлашди. Улар бир ансамбль бўлиб, ҳужумга ўтдилар. Уюшқоқлик билан ҳимояга қайтдилар. Дарвозабон Филатов рақиб ҳужумчилари зарбасини моҳирлик билан қайтариб турди. Қийин вазиятларда неча бор дарвозани хавфдан қутқариб қолди.

Ҳимоячиларимиз мезбонларнинг навбатдаги ҳужумини қайтариб ўзлари қарши ҳужумга ўтдилар. 75-минутда ҳимоячи А. Могильний олисдан тепган тўп динамочилар дарвозасига тушди.

Дуранг ҳисоб мезбонларни ҳеч қониқтирмас эди. Улар қандай бўлмасин икки очко олиш учун ҳужумни яна ҳам кучайтирдилар. Лекин дарвозабон Филатов ва ҳимоячиларимиз рақиб ҳужумларини мардонавор туриб қайтардилар. Ўйин охиригача ҳисоб ўзгармади.

Бу турда дуранг натижалар кўп қайд этилди. «Зенит» ва Москванинг «Динамо» командалари дарвозаларга ўзаро учтадан тўп киритишди. «Черноморец» — «Динамо» (Тб) — 2:2, «Нистру» — «Арарат» — 2:2, «Шахтёр» — ЦСКА — 1:1 ҳисобида якунланди. Спартакчилар эса ўз майдонларида «Қайрат» командасини 1:0 ҳисобида мағлубиятга учратдилар.

ЎҚУВЧИЛАР СПАРТАКИАДАСИ

Олмаотада мактаб ўқувчиларининг Бутуниттифоқ спартакиадаси давом этмоқда. Сув полоси бўйича ўтказилган саралаш ўйинларида Ўзбекистон спортчилари Туркманистон командасини 7:0 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. 1—8 ўринлар учун бўлаётган финал учрашувларида ўзбекистонлик футболчилар Арманистон командаси билан учрашди. Матчда ҳисоб очилмади. Саралаш ўйинларида озарбайжонлик шахматчилар билан баҳслашган Ўзбекистон спортчиларининг омади келмади. Улар 3:5 ҳисобида ютқазиб қўйдилар.

ГАСТРОЛЛАР БОШЛАНДИ

Пойтахтимиздаги Пушкин номли маданият ва истироҳат боғида куни кеча Турсунали Бекбоев раҳбарлигидаги Наманган область дорбозларининг гастроллари бошланди.

Дорбозлар программасида дор устида ва дор тагида масхарабозликлар, ёғоч оёқ ва от ўйинлари. Дорбозлардан уч ёшли Шавкатжон, тўрт ёшли Одинажон ва ўн тўрт ёшли Мирзажон Бекбоевларнинг маҳорати томошабинлар томонидан олқишлар билан кутиб олинди.

Шунингдек наманганлик дорбозлар труппасидаги йигирма бир ёшли паҳлавон Боймирза Мамаризаевнинг тош ўйинлари, турли хил машиналарни устида кўтариши ва бошқа паҳлавонлик номерлари билан чиқишини муҳлислар қарсаклар билан қарши олдилар.

Т. ЮСУПОВ.

Редактор А. ЙСМОИЛОВ.

БЎКА РАЙОНИ ЯНГИЛИКЛАРИ

КОЛХОЗДА ЛАГЕРЬ

БЎКА. (Ўз мухбиримиздан). Сўлим олмазор шу кунларда жуда гавжум. Бу ерда болаларнинг қувноқ овозлари тинмайди. Атрофи кўк парда билан ўралган палатка ичига қатор краватлар қўйилган. Ён томонидаги хонага стол-стуллар, уларда газета журналлар, китоблар турипти. Бир чекада болалар шахмат-шашка ўйнашяпти.

Нарироқдаги салқин жойда ошпаз аёл жаз-буз қилиб овқат ҳозирламоқда. Бир тўда болалар тўкилган олмаларни териб яшчикка жойлашмоқда. Тарбиячи Насиба Сўликаева болалар билан бирга, уларга қандай ишлашни кўрсатиб юрипти.

Бўка районидаги «Ленин йўли» колхози марказида очилган пионерлар лагерида ҳозир 60 га яқин ўғил-қиз дам олмоқда. Улар олма ҳосилини териб олишда боғбонларга ёрдам беришмоқда.

— Бу йил пионерлар лагери уч сменада ишлайди. Колхоз зарур нарсалар, озиқ-овқатлар билан тўла таъминламоқда. Тўрт маҳал овқат қилиб берилмоқда. Тарбиячиларимиз болалар билан турли машғулотлар ўтказишмоқда,— дейди пионерлар лагерининг бошлиғи педагог Омон Сулаймонов.

●

ЮБИЛЕЙ ОБЪЕКТЛАРИ

Район меҳнаткашлари республика юбилейини муносиб совғалар билан кутиб олишмоқда. Ҳозир район марказида икки қаватли маиший хизмат кўрсатиш комбинати ва 50 ўринли ётоқхона қурилмоқда. Машина ҳисоблаш станцияси қурилиши ҳам юбилейгача фойдаланишга топширилади. Янги дорихона, почта бинолари ишга туширилади.

«Кўкорол», «Бўка» совхозлари, Ҳамза номли, «Октябрь 40 йиллиги» колхозларида қурилаётган турар-жой бинолари ҳам битай деб қолди. Юбилей йилида район колхоз ва совхозларида 5600 квадрат метр турар-жой бинолари фойдаланишга топширилади.

Бўкаликлар ўтган йилга нисбатан бу йил 1 минг квадрат метрга яқин кўп турар-жой биносида ҳовли тўйлари ўтказишади. Турар-жойлардан ташқари «Кўкорол» совхозида 90 ўринли болалар боғчаси, Тимирязев номли колхозда 320 ўринли мактаб тезкорлик билан қурилмоқда.

Бинокорлар йўлларни текислаш, асфальтлаш ишларини ҳам олиб бормоқдалар. Бу йил ҳаммаси бўлиб, 40 километр йўл ремонтдан чиқарилиб, асфальтланади. Шу кунларда район маркази ва «Бўка» совхози, Ильич номли, Мичурин номли, Ленин номли колхоз йўллари ремонт қилинаётир.

Ўз ССР ва Ўз Компартиянинг 50 йиллиги олдидан

Александр УДАЛОВ

БОҚИЙ МУҲАББАТ

Китобхон адиб Александр Удаловнинг «Боқий муҳаббат» деб номланган янги китобида ўзига илгари таниш бўлган «Сабр косаси» романидаги Надежда Малясова, Пётр Варламов, Қурбон, Худойқул, Тозагул каби қаҳрамонлар билан яна учрашади, Қурбоннинг асранди қизи Башорат, Фёдор Дружинин сингари персонажлар билан танишади.

Роман 1920 йиллардаги Петроград, Ўрта Осиё ҳамда Кавказдаги воқеаларни ўз ичига олади. Интернационализм, халқлар дўстлиги ғояси остида кураш олиб борган роман қаҳрамонлари курашда ғалаба қозонадилар.

Владимир Ильич Лениннинг Интернационалнинг иккинчи конгрессида сўзлаган нутқи романнинг асосий ғоявий йўналишини ташкил этади. Бу ғоя қаҳрамони Надежда Малясова орқали берилади. Роман ўзбек тилига таржима қилиниб, нашрга тайёрланган.

Муҳаббат ҳаёт шеърияти ва қуёшидир.
Виссарион БЕЛИНСКИЙ.

I.

— Ухлаяпсизми, дадаси?

У миқ этмай, бошини қўлига қўйганча ётарди. Балки ухлаб қолгандир, балки йўқ. Тозагул тирсагига тиралиб, аста турди-да, Қурбоннинг юзига қаради. Кўзлари очиқ, бир нималарни хаёл сурганча чарақлаган осмонга боқиб ётарди.

— «Қўшчи» союзига раислик лавозимингиз жуда жонҳалак ишда, — деди Тозагул.

Қурбон хотинига сал қиё боқиб қаради-да, яна тепага қараганча Сомон йўли юлдузлар туркумига тикилди.

«Ҳа, бош қотириб ўйлайдиган нарсалар кўп».

Тозагул ҳамон юлдузлар ёруғида эрига қараб турарди. Ана шундай осмон чарақлаган кечалари тирсагига тиралганча, унга термулиб қараб туришини яхши кўришлигини ҳеч ким, ҳатто Қурбоннинг ўзи ҳам билмасди. Бу дақиқалар унга гоҳида ғира-шира, гоҳида эса аниқ-тиниқ равишда дунёда бахт деган нарса бор эканлигини тушуниб етган ўша узоқ тунларини ёдига келтирарди. Унинг бутун бахти бир пайтлари Қурбон билан темирчилик устахонаси ёнидаги қудуқ бошида туриб, сув тўла челакда жавлон уриб жилваланаётган юлдузларга боқиб турганида эди. Челакдаги сув чайқалган сари юлдузлар шўнғишиб ўйнашар ва теварак атрофга сачрар эди. Бу томоша шунақанги қизиқ, шунақанги одамни ўзига маҳлиё қилиб қўйгандики, аввалига улар индамай бу сеҳрли челакка термилиб қолишди. Кейин эса Қурбон челакдаги бу қимматбаҳо бойликдан ҳовучлаб олиб, Тозагулнинг сарпойчан оёқларига гир айлантириб сепа бошлади, челакдаги бу афсонавий бойлик эса ҳамон камаймай тўлалигича турарди.

Қурбонга нисбатан бўлган муҳаббати ўша оқшомда айни ўша бахтиёр онларда пайдо бўлган бўлиши керак.

Афтидан, Қурбоннинг бунга фаросати етмаса керак, чунки у баъзида қўрслик билан, баъзида эса илгаригидек мулойим товуш билан сўрарди:

— Хўш?.. Нима бунча менга тикилиб қолдинг? А?..

Худди осмондан милтиллаб кўринган юлдузларга ўхшаш гоҳ узоқ ва сирли, гоҳо эса бир кунлик умрдай қисқа бўлиб кўринган эр-хотинлик даврларида у ҳали эрини қанчалик севганлигини Қурбонга айтиб улгургунча йўқ эди. Чунки кундан-кунга, йилдан-йилга унга нисбатан муҳаббати тобора ортиб, айтмоқчи бўлган гапларини нимагадир ундан яшириб. вақти-соати келгунга қадар қалбида авайлаб юрарди. Токайгача?. Нега энди авайлаб юрди?..

Эҳтимол қадим замонлардан бери ҳукм суриб келаётган урф-одатлар андишаси бундай қилишга йўл қўймагандир?.. Ахир, ана шу урф-одатлар аёл кишини ўз эрига очиқдан-очиқ муҳаббат кўзи билан қарашини ман қилганди-ку! Лекин у эса қарайверарди.

Турмушга чиққан дастлабки ойларида ундан ийманиб уялганларини, эри ўпмоқчи ёки фақат гаплашмоқчи бўлганида ундан кўзини олиб қочиб, дуррачаси билан юзини пана қилганларини кўпинча айтмоқчи бўларди. Қурбон бирон ёққа кетмоқчи бўлиб эгарга минаётган пайтида у доим ёнида отнинг жиловидан ушлаб турарди Қурбон хотинининг орқасидаги сочини кўкраги устига олиб ташлашини кузатиб турар экан; «Тезроқ қайтгин, мен сени кутаман, жонгинам» сўзларини эшитмаса-да Қурбон унинг ичидагини биларди.

Энди эса ёз кечаларида осмондаги боқиб турган юлдузлардан, уйнинг теварак-атрофидаги қамишлардан, ҳатто ўз кулбаларидаги деворлардан қанчалик уялганларини эслаб, Қурбонга айтиб бермоқчи бўларди.

Номсиз қўрғоннинг теварак-атрофида ёввойи кўкнори қийғоч очилган бир йил баҳорда Қурбон хотинини кўтарганча тепаликнинг учига олиб чиқиб, тизза баравар бўлиб ётган гулларга кўмиб ташлаганди. Ана шулар эсидамикан ё йўқми? Баъзан у қўрқа-писа овозини чиқариб, бирон бир нарсани эслаб кўрмоқчи бўларди. Лекин, Қурбон эндиликда қачон қараманг, қандайдир ўз ўй-хаёллари билан банд бўлиб, ҳадеса унинг гапларини эшитмасликка олар, саволларига ҳам жавоб бермасди. У бечора эса бўлар-бўлмас ўй хаёлларга бориб, эрини безовта қилишга журъат этолмасди. Лекин у Қурбон билан ана шу қамишзорда чивинларга ем бўлиб ҳувиллаган Номсиз қўрғондаги путурдан кетган пахса уйда бирга ўтказган ҳаётларини айтиши керак эди. Ана шу ҳаёт қандайдир ақл бовар қилмайдиган сир-синоатларга тўла эди, чунки эр-хотин ўз бошларидан жуда кўп кулфатларни кечирдилар. Шундай бўлса-да, ҳаёт уларга барибир гўзал кўриниб, хотиралар тунги осмондаги мана шу Сомон йўлидек қалбларини ёритарди.

Унинг эрига юраги ачирди. Чунки унинг ўтмиш хотираларини эслашга бир нафас ҳам вақти йўқ эди. Бунинг устига давлат ишларини бажариш унга анчагина оғирлик қиларди. У мутлақо унутиб, шуғулланмай қўйган темирчилик устахонасида ишлаб юрган пайтларидан кўра, ҳозир бу ишида кўпроқ чарчаётганди. Қачон қараманг, у оғир сукунатга ботиб, бир нималарни ўйлаганча ич-этини еганн учун ҳам унга юраги ачирди. Гўё онасидан қайта туғилгандек, дейсиз. Илгарилари тузуккина мулойим бўлиб унча-бунча гаплашиб ҳам турарди, энди эса худди кесакка ўхшаб миқ этмай ётади. Мана, Тозагул неча сафардан бери Башоратнинг ўйлаган фикрини унга айтмоқчи бўлиб оғиз жуфтлайди-ю, лекин ҳамон айтишга юраги дов бермайди. Лекин қандай бўлмасин, айтиб, олдидан ўтиши керак. Қўрқса-қўрқмаса барибир айтиши керак. Балки, гапни бирдан шундан бошламаслик керакмикин?..

Балки унга кўзларининг боқиши қандай ўзгараётганини айтиб берсамикин?.. Ахир, унинг бундан хабари йўқ-ку! Унинг чақнаб турадиган қўй кўзлари гўё тиниқ икки булоқча сувига ўхшайди. Лекин бу кўзлар Сариқ Калхатни эслади, дегунча қоп-қорайиб кетади. Тозагулни эркалаганда эса қорайиб ўйноқи тус олади, хаёлга чўмган кезларида ёки айтайлик ўғлини эслаганда эса қорайиб ич-ичига ботиб кетади. Надежда Сергеевна Малясова ёки қизи Башорат билан гаплашганида ич-ичига ботиб кетган бўлса-да, чақнаб порлаб туради. Шу топдагидек осмонга термилиб ётган кезларида эса, қорайиб, жимирлаганча сирли тус олади. Қалбида ғазаб жўш ураётганини ҳам ёки қандайдир уй-фикрлар кўнглини ғаш қилаётганини ҳам билиб бўлмайди.

— Дадаси, қизингиз Башорат паранжисини ташламоқчи эмиш.

— Ташламоқчи эмиш?

У ётган еридан ирғиб турди-да, тирсагига тиралиб олди.

Эр-хотин иккovлари бир-бирларига кўз уриштиргандек тикилиб қолишди.

Улар кўпдан буён бир-бирларига бундай қарашмаганди.

— Ташлар эмиш? Нима деяпсан ўзи?

— Тамом ташлаб, оловга иткитармиш. Ёниб кул бўлсин, деяпти.

Бу гап қандай қилиб унинг оғзидан чиқдийкин?! Ахир у...

— Хўш?

— Нима дейсиз, дадаси?

— Қандай қилиб у?

— — Қандай бўларди?., «Оловга ташлайман, қуриб кетгур ёниб кетсин, — деяпти очиқдан-очиқ.

— Ташлайман дедими, ташлайди. Башорат ўйлаб-нетиб ўтирмайди.

—Сира ҳам ўйлаб ўтирмайди. Йўқ.

— Одамлар нима дейишади? Ахир у мусулмон фарзанди-ку!

— Уми... Сиз-чи? Сиз мусулмон эмасмисиз?.

— Мусулмонман... Ахир у ҳам инсон боласи-ку!

— Ким?

— Ким бўларди. Башорат-да. Ахир у ҳам инсон-ку!

— Қанақасига у ҳали инсон бўлсин! Хаёли паришон.

— Хаёли паришонми, паришон эмасми... айтганини қилади. Қараб туриб мени унга ҳавасим келади. Нега энди мен ҳам унга ўхшамасикинман деб ўйлайман ўзимча?!

Қурбон хотиржам, бошини қўлига қўйганча яна индамай чалқанча ётиб олди.

— Мен сизга сира тушунолмайман-да, дадаси, — деди Тозагул яна уни гапга солмоқчи бўлиб.

Охири тоқати тоқ бўлиб, деди:

— Нима дейсиз?.. Хўш?.

Сиз ахир минг қилганда ҳам отасисиз. Гапиринг.

[Давоми бор].

Кимнинг қармоғига илинаркин?

М. Нуриддинов фотоси.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 12.05 — Гимнастика. 12.20 — Янгиликлар. 12.30 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 13.00— Қишлоқ учрашувлари. 13.30 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 14.30 — Композитор С. Туликов қўшиқлари. 18.00 — ТОШКЕНТ. 18.10 — Мультфильм. 18.20 — Телеқўғирчоқ театри. 18.50 — Беш йилликнинг тўртинчи йили. 19.15 — «Ахборот». 19.30 — **Цитадель жавоб беради** (бадиий фильм). 21.00 — «Ахборот». 21.20 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети.23.00 — Кино санъати усталари. Николай Олялин. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.10 — ТОШКЕНТ. Қўғирчоқ фильм. 11.25 — **5- «Б» синфдаги ғалати бола** (бадиий фильм). 16.10 — МОСКВА. 16.15 — Ҳужжатли фильмлар. 16.45 — «Объектив». 17.15 — Китоб дўкони. 17.55 — **Тўрт танкчи ва ит** (бадиий фильмнинг 7-серияси). 18.40 — Янгиликлар. 18.50 — Телефильм. 20.00 — **Муҳаббат садоси** (бадиий фильм). 21.35 — Концерт. 22.00 — Ёшлар ижоди (Тошкент). 22.30 — Ёшлар овози. 00.05 — Спорт кундалиги. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.25 — Бадиий ўқиш. 20.35 — Реклама. 20.45 — **Муҳаббат ҳақида ўйлар** (бадиий фильм).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Океан — «ЧАЙКА», «МОСКВА», САНЪАТ САРОЙИ, «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Тўй тангоси — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Кумуш қўл хазинаси — С. РАҲИМОВ номли, «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Жар ёқасида — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Италияликларнинг Россиядаги ғалати саргузаштлари — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

«Сельтрансспецстрой»
трестининг
ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН
ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ
УЧАСТКАСИ
(Тошкент область, Бўка шаҳри).

ТУГАТИЛДИ

Ҳамма даъволар 1 августгача «СЕЛЬТРАНССПЕЦСТРОЙ» трестининг 20-ихтисослаштирилган кўчма механизациялашган колоннасида қабул қилинади.

ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛИ, ҚИЗИЛ
ЮЛДУЗ ОРДЕНЛИ
В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ
ТОШКЕНТ ОЛИЙ УМУМҚЎШИН
ҚЎМОНДОНЛИК
БИЛИМ ЮРТИ
марксизм-ленинизм кафедраси бўйича КПСС тарихи катта ўқитувчиси
ВАКАНТ ВАЗИФАСИГА
КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 3 августгача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Петров кўчаси, 2-уй.

Тошкент область туберкулёз диспансери маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари бўлим мудири Ш. М. Шомуҳиддиновга отаси
Шомуҳсин
ШОМУҲИДДИНОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р—01654. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри Индекс 64634. А—2588.